

1. МЕТОДИКА ЗА ОЦЕНКА НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНИТЕ

1.1 ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Децентрализацията, защитата на човешките права, подобряването на условията за живот чрез усъвършенстване и по-голямата достъпност на основни услуги, укрепването на местното самоуправление, борбата с корупцията – всички тези, а и много други явления имат една пресечна точка – принципите на добро управление.

Прилагането на принципите на добро управление събира в един възел горещи проблеми на днешното общество.

Прилагането на принципите на добро управление на местно ниво спомага за успешното решаване на сложни проблеми и умножава положителния отзвук на решенията. То може да предотврати появата на незаконни или негативни практики, да активира местната общност, да изгради чувство за социална принадлежност.

Според Хартата на основните права на ЕС, чл. 41 основно право на гражданите на ЕС е правото на добро управление. Записването на това право в този основополагащ документ показва изключителната му важност, която ще нараства и в бъдеще.

На 6 септември 2001 г. Европейският парламент приема резолюция, с която одобрява Европейски кодекс за добро поведение на администрацията, който институциите и органите на Европейския Съюз, както и техните администрации и служители са длъжни да спазват в отношенията си с гражданите. Кодексът, както и дефиницията за „лошото управление“ излизат изпод перото на Европейския омбудсман. До лошо управление (maladministration) се стига когато публичният орган „не действа съгласно правилото или принципа, който е определящ за него“ и обикновено

става дума за злоупотреба със служебно положение, излишно забавяне във времето, дискриминация, неизпълнение на задължения, непредоставяне или отказ за предоставяне на информация, процедурни грешки, назаинтересованост, липса на прозрачност и др.

През 2006 г., в своя доклад пред Народното събрание, Националният омбудсман на България подчертава необходимостта от зачитане на правото на добро управление и добра администрация и изразява воля да допринесе за превръщането на принципите на добро управление в обществена норма за поведението на държавните и общинските органи и техните администрации. Модернизацията на българската администрация изисква тези норми да бъдат спазвани с пълна сила, тъй като това е пътят за преодоляване на все по-задълбочаващото се недоверие между гражданите и администрацията.

Приемането на Стратегията за иновации и добро управление на местно ниво от европейските министри, отговарящи за местното и регионално управление, на срещата във Валенсия на 15-16 октомври 2007 г. (15-та сесия на Конференцията на европейските министри, отговорни за местното и регионално управление) потвърждава ключовата роля, която се определя на предоставянето на добро местно и регионално управление.

Стратегията си поставя следните три непосредствени цели:

1. Гражданите да бъдат поставени в центъра на всички демократични институции и процеси;
2. Местните власти постоянно да подобряват своето управление, в съответствие с посочените в нея 12 принципа;
3. Държавите (или регионалните власти - в зависимост от институци-

оналната структура на съответната държава) да създават и утвърждават институционални предпоставки относно подобряване на местното управление, основавайки се на вече съществуващите си ангажименти в съответствие с Европейската харта за местно самоуправление и други стандарти на Съвета на Европа.

Доброто управление надгражда разбирането за управлението и е израз на желанието да се отговори на новите изисквания на времето, които стават все по-разнообразни и все повече разширяват модела на традиционното управление. Доброто управление винаги следва да се разглежда в контекста на демократичното управление.

Доброто управление е характеристика на местната власт, при която се знаят и се разбират ролята на всички участници – кмет, общински съвет, общинска администрация, отношенията се градят на уважение, лидерството се подкрепя, общностите се ангажират, търси се консенсус, цени се прозрачността, почтеността и организационната култура се изграждат на всички нива.

Доброто управление зависи от прозрачността, отчетността и равенството в подходите, отзивчиви към нуждите на хората. То се състои от механизми, процеси и институции, чрез които гражданите могат да артикулират своите интереси, да упражняват своите права, да изпълняват своите задължения и да представят своите различия.

Приносът на концепцията за добро управление може да се обобщи както следва:

- Това е цялостен подход с по-добра синергия на правните, етичните, икономическите, управленските и другите аспекти на доброто, разумното, почтеното управление;
- Артикулирано е правото на добро управление;
- По-ясни и по-разбираеми са изискванията към управлението – в помощ на администрациите, които предоставят услуги и информация на гражданите;

- Насочен е към реални решения, резултати, а не само към формално правилна дейност на публичните власти.

1.2 ПРИНЦИПИ НА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ

Принципите за добро управление на местно ниво съгласно Стратегията за иновации и добро управление на местно ниво (2007) са:

4. Честно провеждане, представителност и обществено участие по време на избори - да се осигурят реални възможности за всички граждани да упражняват правото си на глас по въпроси от обществен интерес;
5. Отзивчивост - да се осигури непрекъснато във времето посрещане на нуждите и законно обосноваваните очаквания на гражданите от страна на местните власти;
6. Ефикасност и ефективност - да се гарантира постигане на целите чрез оптимално използване на наличните ресурси;
7. Откритост и прозрачност - да се осигурява обществен достъп до информация и да се улеснява разбирането за това, как се решават обществено значимите въпроси;
8. Върховенство на закона - да се гарантира честност, безпристрастност и предсказуемост;
9. Етично поведение - да се гарантира, че общественият интерес е поставен над личните интереси;
10. Компетентност и капацитет - да се гарантира, че местните представители на населението, както и назначаемите служители са в състояние да изпълняват своите задължения;
11. Иновации и отвореност за промени - да се гарантира, че се извлича практическа полза от въвеждането на нови решения и добри практики;
12. Устойчивост и дългосрочна ориентация - да се взимат под внимание интересите на бъдещите поколения;
13. Стабилно финансово управление - да се гарантира целенасочено и

продуктивно използване на обществените фондове;

14. Човешки права, културно разнообразие и социално единство - да се гарантира, че са защитени всички граждани и е зачетено човешкото им достойнство, както и това, че никой от тях не е дискриминиран или изключен от обществения живот;
15. Отчетност - да се гарантира, че избираемите представители на властта и назначаемите общински служители поемат и носят отговорност за своите действия.

Управлението има две измерения – политическо и технократско. В политическото си измерение управлението изисква гражданско участие, вземане на решения и лидерство. В технократското си измерение то изисква оценка, планиране, преговори и договаряне, счетоводни механизми, мониторинг и оценка на въздействието. И двете измерения изискват прозрачност и повишаване качеството на човешкия капитал.

Участието на получателите на услуги (в най-широк смисъл на думата) допринася за предоставянето на услуги, които са адаптирани към техните нужди. То изгражда чувство за отговорност и овластява, окуражава ползвателите да полагат грижи за социалната и друга инфраструктура и да допринасят финансово с плащане на данъци и такси.

Участието на гражданите потребители трябва систематично да бъде търсено и в случаите на оценка на нуждите, планирането, вземането на решения, реализацията и мониторинга.

Местните власти са добре поставени по отношение на проучване на нуждите от услуги (включително чрез НПО, браншовите организации на бизнеса и представители на общностите), дефиниране на приоритети, фасилитиране взаимодействието между различни социално-икономически фактори на местно ниво, и намиране на най-добрата форма за предоставяне на услуги.

В своята работа местните власти следва да:

- реализират интегрирани политики на основата на стратегическа оценка на тяхното очаквано икономическо, екологично и социално въздействие;

- да определят стандарти за предоставянето на услуги във всички сфери; както и индикатори за тяхното измерване; мониторинг на реализацията и изпълнението;
- да осигурят рамка на отчетност и ефективна регулаторна рамка;
- да приемат количествени и качествени годишни задачи и цели;
- да планират и предоставят услуги в консултации и обратна връзка с всички заинтересовани с цел адаптиране и усъвършенстване на услугите;
- да информират гражданите за политиките и стандартите на услугите;
- да осигурят недискриминационен и ефективен достъп до услугите;
- да признаят правото на общностите ефективно да участват в процеса на вземане на решения чрез свои представители;
- да работят за повишаване на квалификацията и учене през целия живот както на работещите в местната власт, така и на представителите на социално-икономическите партньори;
- да подкрепят гражданското участие чрез гражданско образование, обществени застъпници, обществени обсъждания и планиране с гражданско участие; да осигурят каналите, чрез които гласът на гражданите да бъде чул;
- да мобилизират знанията и уменията на представители на общностите за реализация и управление на проекти;

Българското общество се нуждае от действителни гаранции за широко участие на неговите граждани във формирането на обществена политика и осигуряване на равен достъп до обществени блага и услуги. В условията на европейското ни членство, децентрализацията на управлението се поставя пред държавните и общински органи като неотложна задача. Омбудсанът счита, че все още много от общините не са подготвени за прилагане на всичките й принципи. Прави впечатление, че органите на властта като че ли все още поставят акцента предимно върху фискалните аспекти на децентрализацията, а не се отчита качествено ново отношение на местната власт към гражданите и на гражданите към местната власт.

Предвид тези обстоятелства, омбудсманът на България изявява своята подкрепа за системен независим граждански контрол върху процеса на децентрализация, така че в максимална степен да бъдат зачитани правата и свободите на гражданите и свързаните с тях интереси на местните общности. По отношение на дейността на кметовете и общинските администрации, омбудсманът насърчава практики по засилване на тяхната прозрачност, публичност, надеждност и предсказуемост и отчетност чрез изграждане на стратегии за развитие и подробни отчети, достъп до информация, текущ медиен контрол, процедури за участие на гражданите във взимането, изпълнението и оценка на управленски решения, мерки за постоянно повишаване на квалификацията на служителите и създаване на етични правила за професионалното им поведение.

Като използва своето законово правомощие да отправя препоръки към администрациите, омбудсманът разработи през 2007 година документ, озаглавен “Правата на гражданите, доброто управление и местната власт. Препоръки на националния омбудсман към общините.” Този официален акт на омбудсмана, от една страна, очертава принципите на добро управление, които местните власти следва да прилагат. От друга страна, представлява подробен каталог от препоръки за конкретни управленски мерки и действия, които да бъдат предприети от общинската администрация и общинските съвети за подобряване на финансовото управление, гражданското участие, обществените поръчки, управлението на общинската собственост, модернизиранието на административното обслужване и други.

Проучванията на националния омбудсман показват, че местните власти проявяват голяма активност и готовност да въведат принципите на добро управление, прозрачност на финансовото управление, антикорупционни мерки. Установява се, също така, и необходимостта да бъдат подкрепени местните структури на гражданското общество, за да постигнат по-резултатен и всеобхватен граждански контрол върху дейността на администрацията.

В края на 2008 г. под ръководството на Националния омбудсман бе под-

готвен Наръчник за прилагане на принципите на добро управление на местно ниво.

Логична следваща стъпка, която надгражда досегашните усилия, е изработване на методика за оценка на доброто управление в общините като механизъм, при който местните власти да се самооценяват, и система, чрез която да може да се прави универсална преценка на нивото на добро управление, постигнато в съответната община.

1.3 ХАРАКТЕРИСТИКИ НА МЕТОДИКАТА ЗА ОЦЕНКА НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНИТЕ

Подходът при разработване на методиката за оценка на доброто управление в общините се базира на анализ на прилагането на 12-те принципа на добро управление на местно ниво, формулирани в декларацията от Валенсия 2007, от една страна, анализ на законовите изисквания и изискванията за прилагане на добри практики в управлението на местно ниво в България, от друга страна, и добрите практики на общините в страната от гледна точка на прилагане на принципите на добро управление, от трета страна. Основа за оценка на доброто управление в общините е също така и изданието “Правата на гражданите, доброто управление и местната власт. Препоръки на националния омбудсман към общините” (2007).

Методиката ще се ползва от управленския екип на общината и ръководния екип на ОбС за самооценка.

Методиката е универсален и типизиран инструмент и да позволява оценките на отделните общини да бъдат сравнявани помежду си.

Методиката представлява инструмент за националния омбудсман да извършва ежегодна оценка на прилагането на принципите на добро управление в общините и на база резултатите от оценката да изготвя препоръки към общините по отношение на усъвършенстване прилагането на принципите на добро управление.

Методиката се опира на анализа на конкретни факти, които могат да бъдат получени от прегледа на документи, отчети, одити и други официално достъпни данни за работата на общинска администрация и общински съвет.

На всеки две години конкретните индикатори и въпроси следва да се подлагат на преглед и оценка.

В случай на промени в нормативната база, касаеща работата на българските общини, и/или в случай на промени в практиките и политиките на

общините, тези промени би следвало да намерят отражение във формулирането на нови индикатори/въпроси и отпадането на остарелите.

1.4 ОБХВАТ

Методиката има обхват на общинско ниво, като всяка община ще се самооценява по посочени критерии и индикатори нивото на прилагане на принципите на добро управление.

2. СТРУКТУРА НА МЕТОДИКАТА ЗА ОЦЕНКА НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНИТЕ

2.1 ПОДХОД ЗА ФОРМИРАНЕ

Методиката на оценка на доброто управление се базира на 12-те принципа на добро управление, формулирани в Стратегията за добро управление, Валенсия 2007.

На базата на анализа на законовата рамка на местното ниво, установените практики (или липсата им) в прилагането на принципите са определени ключови области в работата на общинската власт, които имат голяма нетна стойност в общата картина на доброто управление на местно ниво, при които прилагането на добри практики индикира нивото на прилагане на 12-те принципа на добро управление.

2.2 СТРУКТУРА

На базата на Наръчник за прилагане принципите на добро управление в България на местно ниво, и на базата на дефинираните ключови области в работата на местните власти са разработени 5 индикатора, критерии и скала за оценка за прилагането на всеки един от 12-те принципа.

Целта е, от една страна, всички принципи да имат еднаква тежест в общата оценка, и, от друга страна, оценяването да се базира на обективни дадености.

Методиката, за лекота на прилагането, ще намери израз в изготвянето на въпросник и указания за попълването му.

Въпросникът систематизира ключовите области, индикаторите и критериите в един удобен за работа документ. Указанията за попълването на въпросника дават възможност на местно ниво да бъде извървян процесът на оценка от хора, за които това не е ежедневен ангажимент, за сравнително кратко време.

2.3 ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНИТЕ

Източниците за информация са документи, изработени и съхранявани в общината:

- правилници за работа на ОбС и ОбА
- решения на ОбС
- дневен ред на заседания на ОбС/работни групи
- протоколи от заседания на ОбС/работни групи
- покани за заседания на постоянни комисии към ОбС
- протоколи от заседания на постоянни комисии към ОбС
- покани за участие в заседание/работна среща
- списък участници
- формулирани предложения
- подготвени отчети за ОбС
- актуализации на стратегически документи

- годишни програми към стратегически документи
- заповеди на кмета на общината
- годишни програми към стратегически документи
- анкетни карти
- анализи
- информационни материали
- финансови и други отчети

- резултати от вътрешен и външен финансов контрол
- резултати от проверки на Сметната палата
- резултати от одити
- покани за обществени обсъждания
- отразяване в медиите
- други по преценка на местната оценяваща комисия

3. ЕЛЕМЕНТИ НА МЕТОДИКАТА ЗА ОЦЕНКА НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ

3.1 ТИПОВЕ ВЪПРОСИ И ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА ОТГОВОРИТЕ

Към всеки от принципите са разработени по пет индикатора и по един въпрос към всеки от индикаторите. Към всеки от въпросите е разработена 4-степенна оценъчна скала (нула, една, две и три точки) с подробни указания с какви документи се доказва постигането на дадената оценка в съответната община.

3.2 ПРИНЦИПИ, ИНДИКАТОРИ, ОЦЕНЪЧНА СКАЛА

3.2.1

ПРИНЦИП 1. ЧЕСТНО ПРОВЕЖДАНЕ, ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ И ОБЩЕСТВЕНО УЧАСТИЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗБОРИ, УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В УПРАВЛЕНИЕТО

- Местните избори се провеждат свободно и справедливо, в съответствие с международните стандарти и националното законодателство, и без никакви измами.
- Гражданите са в центъра на обществената активност и са включени по ясно дефинирани начини в местния обществен живот.
- Всички мъже и жени имат право на глас при вземането на решения или директно, или чрез легитимни посредници, които представляват техните интереси. Такова широко участие се изгражда върху принципите: свобода на изразяване, свобода на събиране и сдружаване.
- Всички гласове, включително тези на по-слабо привилегированите и уязвими групи, са били чути и взети под внимание в процеса на взимане на решения, включително и по въпроси, свързани с разпределението на ресурси.

- Винаги се правят опити да се балансира между различни законни интереси и да бъде постигнат широк обществен консенсус по отношение на това, какво в най-голяма степен е в интерес на цялата общност и как то може да бъде постигнато.
- Решенията се вземат съобразно волята на мнозинството, като се съблюдават правата и законните интереси на малцинството.

Разглеждаме прилагането на принципа на местно ниво в български условия само във втората му част – “Участие на гражданите в управлението”, тъй като първата част е в правомощията на централната власт.

Индикатор 1.1: Съществуващите политики и програми на местната власт подкрепят участието на гражданите в процеса на вземане на решения, разширяват се и се развиват усилията за сътрудничество между местната управа и социално-икономическите партньори.

Въпрос 1.1: Създадена ли е и функционира ли мониторингова група за ежегодно наблюдение (мониторинг) и актуализация на общинския план за развитие, в която са включени представители на всички сектори: публичен (община и държавни структури), частен и неправителствените организации?

За първи път в България общините създадоха общински планове за развитие, които обхващат програмния период на ЕК 2007 – 2013. Актуализацията на общинския план за развитие следва да се извършва ежегодно в периода октомври -декември при подготовката на новия общински бюджет. Актуализацията на общинския план за развитие се одобрява от Общинския съвет.

Ролята на мониторинговата група е да наблюдава като широкопредставителен орган процеса на изпълнение на плана за развитие и да изготвя отчети до Общинския съвет за успехите, неуспехите, проблемите и причините за тях при осъществяване на общинския план. Мониторинговата група активно участва в процеса на ежегодната актуализация на ОПР.

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на участие на представители на социално-икономическите партньори и гражданите в един от най-важните стратегически процеси на местно ниво – мониторинг и ежегодна актуализация на политиките в областта на местното развитие.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Заповед на кмета за създаване на мониторингова група,
- покана за участие в заседание/работна среща на мониторинговата група,
- списък участници,
- протокол от заседание,
- формулирани предложения,
- подготвени отчети за ОБС,
- ежегодна изготвена актуализация на ОПР с участието на мониторинговата група.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Липсва създадена мониторингова група.

1 точка Разписано е създаване на мониторингова група, но тя реално не е била сформирана, или е била сформирана, но не е провела нито едно заседание.

2 точки Мониторинговата група е създадена, проведено е заседание, изготвена е оценка на изпълнението на ОПР.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки - Мониторинговата група е създадена, проведено е заседание, изготвена е оценка на изпълнението на ОПР, групата е взела участие в ежегодната актуализация на ОПР.

Индикатор 1.2: Съществуват механизми, за включване на граждани във вземането на решения на местно ниво

Въпрос 1.2: В общината провежда ли се публично обсъждане на годишна програма за инвестиционни/капиталови разходи с участието на граждани, техни предложения включват ли се в годишния план?

Отговорът на този въпрос ще покаже степента, в която местната власт се консултира по важни за местната общност проекти, които касаят непосредствено качеството на живот на жителите на общината, и се реализират с публични средства.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- покана за обществено обсъждане,
- график публични обсъждания,
- отразяване на обсъждането в местната преса или сайт,
- списък на предложенията на гражданите,
- поименен списък на обекти,
- индикативна финансова таблица,
- годишна програма за капиталови разходи с включено/и предложение/я на гражданите,
- протоколи от проведени общи събрания/публични обсъждания,
- писмена или устна, отразена в протокол, аргументация защо конкретно/и предложение/я на гражданите не е/са било/и включено/и в капиталовата програма,
- публикация на аргументацията – онлайн, в местна преса или по друг

начин – радиопредаване, обява на табло и др.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не се провеждат обществени обсъждания за планиране на инвестиционна/капиталова годишна програма.
1 точка	Провеждат се обществени обсъждания за планиране на капиталова годишна програма, но няма данни за предложения, направени от гражданите.
2 точки	Провеждат се обществени обсъждания за планиране на капиталова годишна програма, има данни за предложения, направени от гражданите, но няма данни за по-нататъшната им съдба.
3 точки	Провеждат се обществени обсъждания за планиране на капиталова годишна програма, има данни за предложения, направени от гражданите, част от тях са включени в годишната капиталова програма, за предложенията, невлезли в програмата, има разпространена публично аргументация.

Индикатор 1.3: Съществуват механизми да бъдат чути и взети под внимание гласовете на по-слабо привилегированите и уязвими групи

Въпрос 1.3: Създаден ли е функциониращ обществен/консултативен съвет в социалната сфера (интеграция на хора с увреждания, интеграция на роми, социално подпомагане, закрила на детето, младежи и др.), в който са включени представители на целевите групи?

Обществените съвети са консултативни органи за обществен контрол на местно ниво, които оказват съдействие на местната власт при формирането и реализирането на нейната политика по различни въпроси от местно естество. Обществените съвети действат като обществени органи, които, обединявайки усилията на местните заинтересовани страни, контролират и подпомагат дейността на съответните публични институции и

органите на местно самоуправление в конкретна област (образование, социално подпомагане, обществен ред и сигурност, защита на детето, на възрастните, интеграция на безработните на пазара на труда и т.н.). Техните функции са:

- контролна функция
- консултативна функция
- съгласуване на интересите и осигуряване на обществена подкрепа за политиката и дейностите в определена област

Отговорът на този въпрос ще покаже важен аспект от консултативния и мониторинговия процес върху работата на местната власт от страна на гражданите като част от участието на гражданите в управлението на местно ниво и ще индикира степента на защитеност на интересите на по-малко привилегированите и уязвимите групи.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Решение на Общинския съвет за създаване на Обществения съвет,
- списък участници,
- покана за регулярни заседания,
- дневен ред на заседания,
- протокол от заседания,
- изготвен годишен отчет на работата на Обществения съвет пред ОбС,
- дневен ред на заседание на ОбС, в което се разглежда годишният отчет на Обществения съвет,
- писмени доказателства за участие на Обществения съвет в работни групи за изготвяне на различни документи (стратегии, програми, правилници и пр.);
- документи и предложения от името на съвета до кмета и/или до Общинския съвет;
- становища по различни документи на Обществения съвет;
- свидетелства за популяризиране на работата на Обществения съвет

– прес клипинг, обяви, радио и тв предавания,

- програма за информационна/и кампания/и на съвета в тематичната област;
- печатни информационни материали, насочени към гражданите, в тематичната област;
- анкетни карти за проучване на мнението на гражданите в тематичната област;
- анализ на резултатите от анкетно (или друго) проучване на мнението на гражданите в тематичната област.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Няма създаден обществен съвет или е създаден, но не функционира.

1 точка Общественият съвет е създаден, • провеждат се регулярни заседания на съвета – редовни, изнесени, по определени теми, в обичаен или в разширен състав с привличане на заинтересовани страни съобразно обсъжданата проблематика; заседанията са прозрачни и публични, достъпни за граждани и медиите; изготвят се документи и предложения от името на съвета до кмета и/или до Общинския съвет; изготвят се годишни отчети за дейността на съвета и те се представяне то пред Общинския съвет.

2 точки горното плюс: съветът участва в работни групи, изготвящи различни документи (стратегии, програми, правилници и пр.); съветът изготвя становища по различни документи, които се предоставят на кмета и/или на Общинския съвет.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки горното плюс: съветът провежда анкетни проучвания сред гражданите по определени проблеми и “сверяване” с тях на възможните мерки за решаването на проблемите; съветът предприема мерки за информиране и консултиране на гражданите за техните права и задължения в тематичната област.

Индикатор 1.4: Високо ниво на разбиране сред работещите в Оба и общинските съветници за важността на участието на гражданите в процесите на развитие на общината

Въпрос 1.4: Съществуват ли ясни правила за възможностите за участие на гражданите в работата на постоянните комисии към ОбС и в сесиите на ОбС и за реда на това участие, те популяризирани ли са, има ли граждани, които са се възползвали от тези възможности?

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на осъзнаване на общинските съветници на необходимостта от участие на гражданите в работата на постоянните комисии към ОбС и в сесиите на ОбС като форма на сверяване на дневния ред на общината с този на гражданите и стимул за подобряване работата на ОбС и Оба.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- наличие на текст в правилника за работа на ОбС за възможностите за участие на гражданите в работата на постоянните комисии към ОбС и в сесиите на ОбС;
- доказателства за популяризиране на тази възможност (онлайн - разпечатка, прес клипинг от местна преса, общински бюлетин/вестник, обява за предстоящи заседания на ОбС и др.);
- популяризиран сред гражданите ред, по който става това участие (онлайн - разпечатка, прес клипинг от местна преса, общински бюлетин/вестник и др.);

- протоколи от заседания на постоянните комисии към ОбС, в които е отразено участие на граждани;
- протоколи от заседания на ОбС, в които е отразено участие на граждани.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Наличен е текст в правилника за работа на ОбС за възможностите за участие на гражданите в работата на постоянните комисии към ОбС и в сесиите на ОбС.

1 точка горното плюс: налични са доказателства за популяризиране на тази възможност (онлайн - разпечатка, прес клипинг от местна преса, общински бюлетин/вестник и др.).

2 точки горното плюс: налични са доказателства за популяризиране сред гражданите на реда, по който става това участие, освен публикацията на Правилника за работа на ОбС, който задължително се публикува (онлайн - разпечатка, прес клипинг от местна преса, общински бюлетин/вестник и др.).

3 точки горното плюс: граждани регулярно вземат участие в работата на постоянните комисии към ОбС и/или ОбС, за което са налични доказателства в протоколите от заседанията.

Индикатор 1.5: Местната власт подкрепя инициативи на местни НПО, училища, читалища и граждански групи и спомага за жизнеността на активен граждански сектор в общината

Въпрос 1.5: Общината подкрепя ли проекти на местни НПО, училища, читалища и/или граждански групи, реализирани на конкурсен принцип със средства от общинския бюджет?

Практиката да се сформира фонд за подкрепа на местни инициативи от общинския бюджет съществува от години в България. Тя спомага за активизиране на гражданското мислене и поведение на местно ниво, развива

чувството за общност и стимулира в по-висока степен местната гражданска общественост в разработването и реализирането на проекти, решаващи конкретни проблеми на конкретен кръг от хора (квартали, пенсионерски клубове, младежки, ученици и др.) или в конкретни сфери (напр. култура) и по конкретни поводи (напр. значими събития, годишнини).

Допълващи ефекти са по-ниската себестойност на постигнатите резултати и изграденото взаимно доверие между граждани и местна власт.

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на осъзнаване на важността на активен граждански сектор на територията на общината от страна на местната власт.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- решение на ОбС за създаване на фонд за финансиране на местни проекти,
- определяне на средства от общинския бюджет за финансиране на местни проекти;
- налични правила, насоки и формуляр за кандидатстване;
- публикувана покана за кандидатстване;
- сформирана оценителна комисия;
- протоколи от оценка на кандидатстващи проекти;
- подписани договори за реализация на проекти;
- отчети за реализация на проекти;
- постигната публичност на процеса – прес клипинг, отразяване в е-медиите;
- отзиви от кандидатствалите организации/групи.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Практиката не се прилага.

1 точка Практиката се прилага, има реализирани проекти.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

2 точки горното плюс: от покана към покана нараства броят на кан-дидатстващите организации.

3 точки горното плюс: реализираните проекти са получили висока обществена оценка.

3.2.2

ПРИНЦИП 2. ОТЗИВЧИВОСТ

Отзивчивостта осигурява непрекъснато във времето посрещане на нуждите и законно обосноваваните очаквания на гражданите от страна на местните власти.

Отзивчивост означава, че:

- Целите, правилата, структурите и процедурите се адаптират към нуждите и законово обосноваваните очаквания на гражданите;
- Обществените услуги са осигурени и се отговаря в разумни времеви рамки на гражданските запитвания и оплаквания

Индикатор 2.1: Съществуват механизми за изследване мненията и предложенията на гражданите

Въпрос 2.1: Какви анкети за изследване мненията и предложенията на гражданите са правени във вашата администрация?

Обратната връзка е начин за отчитане не само на негативните реакции на потребителите, но и средство за подобряване качеството на административните услуги. Събирането на предложения, обаче, може да се окаже като безцелно, ако не е последвано от анализ, предприемане на мерки и оповестяване на предприетите мерки.

Отговорът на този въпрос ще покаже желанието и готовността за проучване на мненията и предложенията на гражданите по важни за общината

проблеми, както и за тяхното отразяване при решаването им.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Прессъобщения, обяви и публикации за предстоящи анкети;
- Анкети на официалната интернет страница на общината;
- Анализи на резултатите от проведените анкети;
- Доклади или предложения на база анализите от анкетите

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не са правени анкети за изследване на мненията и предложенията.

1 точка Проведени са анкети, но не е извършван анализ на получените резултати.

2 точки Проведени са анкети и е направен и публикуван анализ на получените резултати.

3 точки Проведени са анкети, направени са анализи и на база резултатите от анализа са направени предложения, доклади за промени съобразно очакванията на гражданите.

Индикатор 2.2: Административните услуги се предоставят съобразно нуждите на гражданите

Въпрос 2.2: Какво е работното време на звеното за административно обслужване или на служителите, предоставящи административни услуги?

Показател за стремежа на общинска администрация да предоставя административни услуги съгласно нуждите на потребителите са създадените от нея условия за предоставяне на услуги във време, което не съвпада с работното време на по-голяма част от потребителите на тези услуги, а именно гражданите, работещи в държавни и частни структури с работното време на общинска администрация.

Една от подходящите форми за осигуряване на непрекъснат достъп до административните услуги, предоставяни от общинска администрация, е организирането на непрекъснато работно време на звената за административно обслужване (Център за услуги и информация, Едно гише, Фронт офис и др.) или на служителите, извършващи административното обслужване.

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен общинска администрация използва законово регламентирани форми за организация времето за работа с цел удовлетворяване на потребностите на гражданите.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- заповед на кмета за работното време на звеното за административно обслужване
- вътрешни правила за организация на административното обслужване

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Звеното за административно обслужване (ЗАО) работи с работното време на администрацията .

1 точка ЗАО работи без прекъсване при регламентиран плаващ режим на почивките.

2 точки ЗАО работи без прекъсване при регламентиран плаващ режим на почивките и с удължено работно време.

3 точки ЗАО работи без прекъсване при регламентиран плаващ режим на почивките и с удължено работно време. Общинска администрация работи без прекъсване.

Индикатор 2.3: **Индикатор 2.3: Наличие на механизъм за контрол по изпълнението на заявките за административни услуги и обработката на жалбите на граждани**

Въпрос 2.3: Какъв е процентът на просрочените преписки?

Броят на просрочените преписки е важен показател за състоянието на административното обслужване в общинска администрация за спазване на нормативно определените срокове за изпълнение на заявените услуги и заложените регламенти при взаимодействието между отделните структурни звена отговорни за изпълнението на отделните етапи на процедурите.

Отговорът на този въпрос ще покаже способността на администрацията да организира и изпълни процедурите по административните услуги и да обработи постъпилите жалби съгласно нуждите и законово обосноваваните очаквания на гражданите.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Регулярни справки за състоянието на преписките;
- Анализи на документообрата;
- Доклади с предложения за подобряване на процедурите по предоставяне на административни услуги с цел намаляване броя на просрочените преписки;
- Заповеди за наложени административни наказания на служители за неспазване на регламентираните срокове за изпълнение на процедури по административните услуги

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не се правят справки за състоянието на преписките.

1 точка Правят се справки за просрочените преписки 1 път на 3 месеца.

2 точки Справки за просрочените преписки се правят всеки месец и на тяхна база се изготвят анализи.

3 точки Справки за просрочените преписки се правят всеки месец и на тяхна база се изготвят анализи и предложения за оптимизиране на процедурите по извършване и предоставяне на административни услуги.

Индикатор 2.4: Съществува равен достъп за жителите на населените места на територията на общината до административните услуги, извършвани от общинска администрация

Въпрос 2.4: Какъв процент от административните услуги, предоставяни от общинска администрация, са равно достъпни за гражданите от населените места на територията на общината?

Равен достъп до административните услуги означава осигуряване на възможност за жителите на населените места на територията на общината да подават заявления и да получават административни услуги, извършвани от общинска администрация, от сградата на кметствата си. Реализирането на такъв достъп е свързано с внедряване на нови форми и методи в обслужването на гражданите и качествено нов подход в работата на общинската и кметски администрации.

Създаването на условия за отдалечено предоставяне на административни услуги и информация на хората от населените места чрез изнесени работни места в кметствата, които са част от информационната система на общината, води до спестяване на време и средства за гражданите, от една страна, а от друга способства за уеднаквяване качеството на предлаганите услуги без значение от мястото на подадената заявка за услуга.

Отговорът на този въпрос ще покаже желанието и готовността на общинска администрация да организира и осигури отдалечен достъп до административните услуги с цел удовлетворяване нуждите на гражданите, живеещи в населените места на територията на общината.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- разработени проекти за реализиране на отдалечен достъп
- справки за брой административни услуги заявени, и предоставени чрез кметствата
- справки за събрани такси за административни услуги, предоставени чрез кметствата

- справка от документооборотната система за длъжностите, които имат право да регистрират заявления за услуги в нея – от тази справка ще се види кои от кметовете на кметства или техните технически сътрудници имат директен достъп до системата

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма възможност за отдалечено заявяване и предоставяне на административни услуги.
1 точка	В процес на реализация е проект за осигуряване на равно отдалечен достъп на жителите от населените места до административните услуги, извършвани от общинска администрация.
2 точки	До 30% от административните услуги са равно достъпни за гражданите от населените места.
3 точки	Над 30% от административните услуги са равно достъпни за гражданите от населените места.

Индикатор 2.5: Осигурен пряк достъп на гражданите до ръководството на общината и Общински съвет

Въпрос 2.5: Какви са реализираните форми за пряк контакт на гражданите с кмета на общината?

Отговорът на този въпрос ще покаже, че ръководството на общината е отворено за нуждите на гражданите и реагира по адекватен начин на техните потребности.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- официален сайт на общината – форум на кмета, форум по актуални въпроси на общината, секция за on-line въпроси и др.
- служебен e-mail адрес на кмета, достъпен за гражданите
- регламент за седмичен прием на кмета

- протоколи и други документи от организирани приемни на кмета в населените места на територията на общината
- протоколи и други документи от проведени срещи на кмета с представители на бизнеса, професионални организации, НПО и др.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

- 0 точки** В рамките на последните 12 месеца се провеждат само седмични приемни на граждани.
-
- 1 точка** В рамките на последните 12 месеца са проведени приемни на кмета във всички населени места на територията на общината, за които са подготвени и публично достъпни протоколи. Проведени са и тематични срещи с представители на браншови организации и НПО
-
- 2 точки** На сайта на общината функционира форум за пряко обсъждане с кмета и ръководството на общината на проблеми от важно обществено значение
-
- 3 точки** На сайта на общината функционира форум за пряко обсъждане с кмета и ръководството на общината на проблеми от важно обществено значение; кметът приема и отговоря на въпроси на гражданите чрез служебния си e-mail адрес.

3.2.3

ПРИНЦИП 3. ЕФИКАСНОСТ И ЕФЕКТИВНОСТ

- Резултатите отговарят на цели, по които е постигнат обществен консенсус.
- Постигната е максималната възможна полза при определените налични ресурси.
- Системите за управление на изпълнението спомагат за оценка и повишаване на ефикасността и ефективността на услугите.
- Редовно се извършват одити за оценка и подобряване на изпълнението.

Индикатор 3.1: Постигнатите резултати от изпълнението на годишната програма за реализация на Общинския план за развитие (ОПР) водят до постигане на поставените цели в плана

Въпрос 3.1: Какъв процент от заложените проекти за реализация в годишната програма на ОПР (има се предвид годината, предхождаща оценката) съответстват на времевия график за тяхното планирано изпълнение и постигнатите резултати отговорят на поставените цели?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко процесът на планиране е реалистичен и ориентиран към постигане на заложените цели. Това е и индикатор за волята и амбицията на общинското ръководство за водене на последователна и предсказуема политика на развитие, формулирана в консенсус с местните жители.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Годишна програма за изпълнение на ОПР
- Отчет за изпълнение на годишната програма на ОПР
- Доклади за оценка на изпълнението на ОПР
- Текущи доклади на групи/комисии, извършващи мониторинга на изпълнението на ОПР

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

- 0 точки** Няма приета програма или няма реализирани проекти от годишната програма на ОПР.
-
- 1 точка** До 50% от планираните проекти са започнати и/или изпълнени през разглежданата година.
-
- 2 точки** От 51% до 75% от планираните проекти са започнати и/или изпълнени през разглежданата година.
-
- 3 точки** Над 75% от планираните проекти са започнати и/или изпълнени през разглежданата година.

Индикатор 3.2: Налични системи за контрол и наблюдение с цел усъвършенстване на предоставяните публични услуги

Въпрос 3.2: Какъв процент от предоставяните публични услуги са обхванати от система за контрол и наблюдение?

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен ръководството на общината следи едновременно за вложените ресурси в и качеството на предоставянето на публичните услуги, така че непрекъснато да подобрява тяхната ефективност и ефикасност.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Процедури за контрол и наблюдение на предоставянето на публични услуги
- Инструкции за прилагане на процедурите
- Анализи и доклади за резултати от оценки на предоставянето на публични услуги
- Протоколи от заседания на групите, извършващи контрола и наблюдението
- Препоръки за подобряване предоставянето на конкретни публични услуги

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма въведени системи.
1 точка	От 1% до 50% от публичните услуги са обхванати от система за контрол и наблюдение.
2 точки	От 51% до 80% от публичните услуги са обхванати от система за контрол и наблюдение и са предприети коригиращи действия.
3 точки	Над 80% от публичните услуги са обхванати от система за контрол и наблюдение и са предприети коригиращи действия за подобряване.

Индикатор 3.3: Привлечени са външни ресурси, допълнителни към бюджета

Въпрос 3.3: Какъв дял са допълнително привлечените средства по програми и проекти спрямо общия бюджет на общината?

Отговорът на този въпрос ще покаже капацитета на администрацията за подготовка на качествени проекти и уменията на ръководството на общината за оперативно (краткосрочно) планиране. В отговора на този въпрос не следва да се включат привлечените заемни средства.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Договорен общ размер средства по сключени договори за външно финансиране;
- Годишен бюджет и отчет за неговото изпълнение.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

За общини с население над 30 000 жители

0 точки	няма привлечени средства;
1 точка	от 1% до 10% са привлечените външни средства спрямо бюджета на общината;
2 точки	от 11 до 25% са привлечените външни средства спрямо бюджета на общината;
3 точки	над 25% са привлечените външни средства спрямо бюджета на общината.

За общини с население под 30 000 жители

0 точки	няма привлечени средства;
1 точка	от 1% до 30% са привлечените външни средства спрямо бюджета на общината;
2 точки	от 31 до 55% са привлечените външни средства спрямо бюджета на общината;

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки над 55% са привлечените външни средства спрямо бюджета на общината;

Индикатор 3.4: Препоръки от извършени външни одити за оценка и подобряване изпълнението на управлението са изпълнени

Въпрос 3.4: Какъв процент от препоръките от последния извършен одит от Сметна палата и други външни институции са изпълнени?

Отговорът на този въпрос демонстрира желанието на ръководството на общината за подобряване качеството на управление.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Одитни доклади;
- Заповеди на кмета за изпълнение на препоръки, за промени в правила и процедури или за въвеждане на нови такива

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не е изпълнена нито една препоръка;

1 точка От 1% до 50% са изпълнени;

2 точки От 51% до 75% са изпълнени;

3 точки Няма отправени препоръки или над 75% от отправените препоръки са изпълнени.

Индикатор 3.5: Налице са общински политики към повишаване на ефективността и ефикасността и към оползотворяване на местните ресурси

Въпрос 3.5: Има ли актуален Общ градоустройствен план (ОУП)?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали има устойчиви политики за териториално развитие, насочени към постигането на оптимални резул-

тати при налични ресурси.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Решение на Общински съвет за откриване на процедура по възлагане разработването на ОУП
- Сключен(и) договор(и) с изпълнител(и) за разработване на ОУП
- Протоколи от заседание на Общински съвет за разглеждане на проектопредложения на ОУП
- Решение на Общински съвет за приемане на ОУП

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Няма актуален Общ устройствен план.

1 точка Общият устройствен план е в процес на разработване.

2 точки Общият устройствен план е в процес на приемане.

3 точки Има актуален Общ градоустройствен план.

3.2.4

ПРИНЦИП 4. ОТКРИТОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ

На местно ниво “откритост и прозрачност” означава, че:

- Решения се вземат и се привеждат в сила в съответствие с установените правила и норми.
- Съществува публичен достъп до цялата информация, която не е класифицирана по определени причини и по ред, определен от закона (например - защита на неприкосновеността или гарантиране на справедливо провеждане на процедури по обществени поръчки).
- Има осигурен публичен достъп до информация за взетите решения, прилагането на определени политики и постигнатите резултати, по начин, който дава възможност да се следи ефективно и да се допринася за работата на местните власти.

Откритостта и прозрачността са решаващи фактори за местната демокрация и са определящи характеристики на доброто местно управление. Достъпът до обществена информация, антикорупционните мерки на местната власт и предотвратяването на конфликта на интереси са гаранция за ползването на публичните средства за разумни обществени интереси, които не са застрашени от надмощието на лични или корпоративни интереси. Общественото разбиране на правата, пълномощията и системата на функциониране на местната власт се постига чрез откритост и прозрачност на действията, решенията и плановете на общинската администрация и общинския съвет. Откритостта и прозрачността на местната власт са и пътят към овластяване на гражданите и активно им включване във вземането на решения на местно ниво.

Индикатор 4.1: Дейността на Общинския съвет е открита и прозрачна за гражданите

Въпрос 4.1: Обществеността има ли постоянен достъп до информация относно имената на общинските съветници и административния персонал, обслужващ ОБС и постоянните комисии към ОБС, както и начин за връзка с тях?

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на откритост и прозрачност на работата на общинските съветници, тяхното желание да отговарят на въпроси на гражданите, да се консултират с тях по важни за общността въпроси и да ги включват в процеса на вземане на решения.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Актуален списък на общинските съветници с контактна информация и приемни дни/часове и място за прием, достъпен в общината – в информационен център, на табло
- Актуален списък, контактна информация и работно време на административния персонал, обслужващ ОБС
- Публикуван онлайн актуален списък на общинските съветници с контактна информация и приемни дни/часове и място за прием

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Обществеността има постоянен достъп до информацията относно имената на общинските съветници
1 точка	горното плюс: Обществеността има постоянен достъп до информацията относно административния персонал, обслужващ ОБС
2 точки	горното плюс: Обществеността има постоянен достъп до информацията за приемни дни/часове и място за прием на общинските съветници
3 точки	горното плюс: Обществеността има постоянен достъп до информацията за електронни адреси на общинските съветници

Индикатор 4.2: Въведена ясна процедура за достъп на обществена информация

Въпрос 4.2: Има ли определено длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация; публикувани ли са наименованието, адресът, телефонът и работното време на звеното в общинска администрация, което отговаря за приемане на заявления за достъп до обществена информация?

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на изпълнение на част от изискванията на Закона за достъп до обществена информация, както и готовността на общинска администрация да приема и отговаря на запитвания по ЗДОИ.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Заповед за определяне на длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация
- Заповед за определяне на звено в общинска администрация, което отговаря за приемане на заявления за достъп до обществена информация

- Публична информация за определеното длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация (онлайн, друго)
- Публична информация за наименованието, адресът, телефонът и работното време на звеното в районна администрация, което отговаря за приемане на заявления за достъп до обществена информация (онлайн, друго)

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не са налични заповеди за определяне на длъжностно лице и звено в общинска администрация, които отговарят съответно за предоставяне на информация и приемане на заявления по ЗДОИ. Или Налични са заповеди за определяне на длъжностно лице и звено в общинска администрация, които отговарят съответно за предоставяне на информация и приемане на заявления по ЗДОИ, но информацията не е публична.

1 точка Заповедите за определяне на длъжностно лице и звено в общинска администрация, които отговарят съответно за предоставяне на информация и приемане на заявления по ЗДОИ, са публични, но адресът, телефонът и работното време на звеното в общинска администрация, което отговаря за приемане на заявления за достъп до обществена информация, не са публични.

2 точки Заповедите за определяне на длъжностно лице и звено в общинска администрация, които отговарят съответно за предоставяне на информация и приемане на заявления по ЗДОИ, както и адресът, телефонът и работното време на звеното в районна администрация, което отговаря за приемане на заявления за достъп до обществена информация, са публични.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки В интернет страницата на общината има отделен бутон “Достъп до обществена информация”, където е публикувана изчерпателна информация за възможностите за достъп:

- Публична информация за определеното длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация;

- Публична информация за наименованието, адресът, телефонът и работното време на звеното в районна администрация, което отговаря за приемане на заявления за достъп до обществена информация;

- Може да бъде изтеглено примерно заявление по ЗДОИ;
- Текст на ЗДОИ;

Индикатор 4.3: Съществува ясна и достъпна за гражданите информация за прозрачността и законосъобразността на обществените поръчки, търгове и конкурси, възлагани от общината

Въпрос 4.3: Присъстват ли представители на средствата за масова информация при отварянето на офертите по ЗОП?

Присъствието на представители на средствата за масова информация при отварянето на офертите повишава доверието на гражданите и прави процедурите по избор на изпълнители по-прозрачни.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- покана за присъствие на представители на медиите на отваряне на офертите (например чрез прес съобщение)
- списък на присъствалите представители на медиите
- медийно отразяване на отварянето на офертите

- обява за отваряне на оферти

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не се информират представителите на медиите за отваряне на офертите.
1 точка	Не за всички процедури са били информирани представителите на медиите.
2 точки	За всички процедури са били информирани представителите на медиите.
3 точки	Горното плюс: представители на медиите са присъствали на 50% от отварянето на оферти по ЗОП и/или има медийно отразяване на събитието.

Индикатор 4.4: Съществуват ясни критерии и прозрачност при разпределяне на допълнителни субсидии/помощи за дейности от общинския бюджет (напр. за читалища, за хора, пострадали от бедствия, НПО и др.).

Въпрос 4.4: Прозрачно и по ясни критерии ли се разпределят допълнителните субсидии за читалищата на територията на общината (извън държавните субсидии)?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко разпределянето на общинските субсидии за читалищата се извършва по ясни, предвидими и прозрачни правила и критерии.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- изработени и публични критерии за разпределяне на общинската субсидия за читалищата
- заповед за създаване на комисия за оценка и предложения за разпределянето на субсидията
- декларации за липса на конфликт на интереси от членовете на ко-

мисията

- протокол от работата с предложение на комисията за разпределяне на субсидията
- дневен ред и протокол от заседание на ОбС, на което е било разгледано предложението за разпределяне на субсидията
- решение на ОбС за разпределяне на субсидията за читалищата.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Общините не подпомагат дейностите на читалищата с допълнителни средства от общинския бюджет или разпределянето на субсидията се извършва без предварително формулирани критерии.
1 точка	Налични са 40% от посочените видове доказателствени документи.
2 точки	Налични са 75% от посочените видове доказателствени документи.
3 точки	Горното плюс: отразяване на процеса (критерии, процедури, дати) онлайн на уеб-страницата на общината.

Индикатор 4.5: Налични са достъпни за гражданите публични информационни масиви на общината

Въпрос 4.5: Достъпни ли са актуални публични общински регистри:

- Регистър на общинската собственост;
- Регистър на търговските дружества с общинско имущество и общинско участие;
- Регистър на концесиите;
- Регистър на сделките с общинска собственост;
- Регистър на рекламните площи;

- Регистър на даренията;
- Регистър на озеленените площи;
- Регистър на общински земи от общинския поземлен фонд
- Регистър на обществените поръчки

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на публичност на възможностите и резултатите от разпореждане с общинската собственост.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Одобрена процедура за актуализация на регистрите;
- Наличие на актуален и публично достъпен регистър/списък;
- Други документи по преценка на местната оценяваща комисия.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	50% от изброените регистри са актуални и достъпни.
1 точка	75% от изброените регистри са актуални и достъпни.
2 точки	Всички изброени регистри са актуални и достъпни.
3 точки	Всички изброени регистри са актуални и достъпни, а 50% са достъпни онлайн.

3.2.5

ПРИНЦИП 5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА

- Местните власти спазват законите и се подчиняват на съдебните решения.
- Приети са правила и разпоредби, в съответствие с предвидените от закона процедури, и безпристрастно се привеждат в сила.

Индикатор 5.1: Решенията на общинския съвет са законосъобразни.

Въпрос 5.1: Какъв процент от решенията на ОбС са били отменени от съда като незаконосъобразни?

Член 139 от Конституцията на РБългария постановява върховенството на закона като задължително за дейността на кмета на общината, актовете на общинския съвет и решенията на населението. Същото императивно присъства и като ангажимент, поет от избраните при заемането на изборната длъжност в клетвата на общинския кмет и съветник (Закон за местното самоуправление и местната администрация, Чл. 23 ал. 2, Чл. 32. ал. 1).

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко решенията вземани от местния общински съвет са в съответствие с приложимото законодателство, спазват ли се процедурите при изработване на съответните решения.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- решения на компетентните съдилища;
- протоколи от заседания на общински съвет

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	При повече от 10% отменени решения.
1 точки	При отменени до 5% от приетите от общинския съвет решения.
2 точки	При отменени до 2% от приетите от общинския съвет решения.
3 точки	Няма отменени решения.

Индикатор 5.2: Актовете на органа на изпълнителната власт в общината са законосъобразни.

Въпрос 5.2: Какъв процент от индивидуалните административни актове, издадени от кмета на общината, са отменени от съда и/или областния управител?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко се познават и правилно прилагат законите, отнасящи се до дейността на администрацията на местно ниво. При оценката не се вземат предвид издадените актове на главния архитект на общината.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- преглед на известия за решения на компетентния съд, областен уп-

равител и др. въведени в деловодната система на общината;

- заповедна книга на общината;
- други регистри

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Административните актове не се обявяват по предвидения за- конов ред и/или при повече от 10% отменени административни актове на кмета.
1 точки	При отменени до 5% от издадените административни актове на кмета.
2 точки	При отменени до 2 % от издадените административни актове на кмета.
3 точки	Няма отменени административни актове.

Индикатор 5.3: Приетата и действаща местна нормативна уредба е съобразена с приложимото национално законодателство.

Въпрос 5.3: Какъв процент от предвидените в законите стратегически или оперативни планови документи не са разработени и/или не се прилагат на местно ниво?

Съобразяването на приеманите на местно ниво, стратегии, планове и други програмни документи с изискванията на националното законодателство е задължително условие за поставяне върховенството на закона над местните интереси. Често в отделни общини се наблюдава закъснение при отразяване на задължителни промени, не се разработват местни планови документи за прилагането на секторни политики на местно ниво или се приемат документи, които не отразяват напълно изискванията на законодателството.

Отговорът на този въпрос ще покаже дали и доколко органите на местното самоуправление изпълняват законови разпореджания, свързани с

разработването и прилагането на различни секторни политики.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- доклади за резултати от проверки на сметна палата;
- отчети за работата на общинските съвети;
- актове на кмета на общината
- отчети за изпълнение
- отчети на отдели
- отчети на консултативни съвети

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Повече от 30% от документите не са приети на местно ниво.
1 точки	По-малко от 30% от документите не са приети на местно ниво.
2 точки	По-малко от 20% от документите не са приети на местно ниво, но не всички приети се изпълняват.
3 точки	По-малко от 10% от документите не са приети на местно ниво и приетите се прилагат.

Индикатор 5.4: Местните власти спазват законодателството при предоставяне на публични услуги.

Въпрос 5.4: Съществува ли разработена и приета от общинския съвет процедура за освобождаване от плащането на такса за битови отпадъци в случаи, когато законът позволява това. Ако съществува, спазва ли се от изпълнителните органи?

Организацията и редът за предоставянето на публични услуги на местно ниво е изключително в компетенциите на органите на местното самоуправление и на органа на изпълнителната власт на територията – кмета на общината. В тази си роля те се явяват монополист и могат да злоупотребят с това си монополно право и да накърнят правата на гражданите, нанасяйки им определени щети. От съществена важност за доброто уп-

равление на местно ниво е спазването на законодателството при предоставяне на такъв тип услуги.

Отговорът на този въпрос ще покаже дали общинският съвет дава възможност на жителите на общината да се възползват от законното си право на неплащане на такса за битови отпадъци (отделни компоненти на таксата), при условие, че са спазили съответната процедура, и не ползват услугата.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- решение на общински съвет;
- подадени и удовлетворени заявления до общината за освобождаване от плащането на таксата;
- оплаквания и жалби на граждани;
- други.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма приета процедура.
1 точки	Има приета процедура за освобождаване.
2 точки	Има приета процедура, но по-малко от 50% от подадените по предвидения ред и условия заявления са уважени.
3 точки	Има приета процедура и повече от 50% от подадените по предвидения ред и условия заявления са уважени.

Индикатор 5.5: Наличие на среда и механизми за недопускане приемането на незаконосъобразни решения.

Въпрос 5.5: Общината разполага ли с правно-информационна система, която се актуализира своевременно и има разписана процедура за информирание на всички заинтересовани служители при промяна на нормативната уредба, отнасяща се до дейността им?

Неспазването на законите много често е следствие на тяхното непозна-

ване или на погрешното им тълкуване. Осигуряването на правила и механизми за недопускане приемането на незаконосъобразни решения е свързано и с наличието на информационна осигуреност, навременно актуализиране на правно-информационните масиви за което на място следва да има ясно разписани процедури.

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко на местно ниво е създадена среда за превенция на приемането и прилагането на незаконосъобразни решения.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- наличие на правно-информационна система;
- наличие на разписана процедура за информирание;
- доклади от вътрешен одит на СУК;
- доклади на Сметна палата и други;
- договори за абонаментна поддръжка.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма правно-информационна система.
1 точки	Има правно-информационна система.
2 точки	Има правно-информационна система, която се актуализира своевременно.
3 точки	Има правно-информационна система, която се актуализира своевременно и има разписана процедура за информирание.

3.2.6

ПРИНЦИП 6. ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

- Общественото благо се поставя над личните интереси;
- Въведени са ефективни мерки за предотвратяване и борба с всички форми на корупция;

- Своевременно се декларират конфликти на интереси и лицата, които са въввлечени в тях, трябва да се въздържат от участие при вземането на съответните решения.

Етиката в поведението на общинските служители има съществен принос в качеството на демократичното управление и устойчивото икономическо развитие. Тя оказва своя принос чрез укрепване на гражданското доверие в управлението и работата на държавните институции. Ето защо местните власти трябва да покажат своята решимост да преразглеждат и усъвършенстват етичните си норми, в стремежа си към осигуряване на високи стандарти на поведение. Общинските служители са изправени пред нови и различни цели и конфликти на интереси вследствие на провежданата реформа в общественния сектор.

Индикатор 6.1: Наличие и прилагане на етични кодекси на общинските съветници и общинските служители.

Въпрос 6.1: Приети ли са етични кодекси на общинските съветници и общинските служители във вашата община?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали правилата на професионалната етика са дефинирани като едно от основните задължения на служителите в администрацията и на общинските съветници. Дейността на служителите следва изцяло да бъде посветена на качествено обслужване на гражданите, придружено с необходимото внимание. Утвърждаването на върховенството на закона и обществен интерес, безпристрастността и публичността залягат като основни принципи при осъществяване на правомощията на общинските съветници.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- решение на Общинския съвет за приемане на етичен кодекс на общинските съветници;
- правилник за дейността на Общинския съвет;
- кореспонденция във връзка с получени сигнали и жалби за нарушение

ние на етичните кодекси;

- протоколи от заседания на Комисията по етика;
- прегласувани решения на ОбС вследствие конфликт на интереси;
- декларации за наличие на конфликт на интереси за конкретни казуси;
- заповед на кмета за утвърждаване на етичен кодекс за поведение на служителите в общинска администрация;
- заповеди за наложени санкции на служители при установен конфликт на интереси;
- предадени материали на съответния компетентен орган при съмнения за извършени нарушения.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Липсва етичен кодекс на общинските съветници, липсва етичен кодекс на служителите в общинска администрация.
1 точка	Приет е етичен кодекс на общинските съветници или етичен кодекс на общинските служители и те са запознати с основните етични норми, заложи в тях.
2 точки	Приети са и двата етични кодекса, прилагат се и са достойние на обществеността.
3 точки	Горното плюс: Публикува се редовно информация за разгледани сигнали и жалби за нарушение на етичните кодекси (бюлетин, интернет страница на общината, др.).

Индикатор 6.2: Разработени и функциониращи вътрешни правила за провеждане на обществени поръчки.

Въпрос 6.2: Има ли във вашата община функциониращи вътрешни правила за провеждане на обществени поръчки?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали в съответната община са приети правила за провеждане на обществени поръчки. В работата си с общест-

вените поръчки по-голямата част от общините се опират само на законните разпоредби, без да смятат за необходимо да създават допълнителни, в рамките на правомощията на местната власт, правила и изисквания. Така се пропуска възможността да се разшири достъпът до информация извън законово определения минимум, което води до намаляване на доверието и увеличаване на скептицизма и негативизма към качеството, прозрачността и отчетността на управлението. Резултатите от контрола и изпълнението на сключените договори също не се оповестяват публично в общините.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- разработени правила за провеждане на обществени поръчки;
- публикувани обявления за провеждане на обществени поръчки на сайта на общината, общинския вестник и др.;
- публикувани резултати от проведени обществени поръчки на сайта на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма разработени правила за провеждане на обществени поръчки.
1 точка	Има разработени правила за провеждане на обществени поръчки и утвърдени по съответния ред.
2 точки	Разработените правила за провеждане на обществени поръчки са достъпни за заинтересованите страни (публикувани са на официалния сайт на общината, др.).
3 точки	Горното плюс всички обществени поръчки се извършват въз основа на тези правила и резултатите от проведените обществени поръчки се публикуват на сайта на общината.

Индикатор 6.3: В общината са въведени ефективни мерки за предотвратяване и борба със случаи на конфликт на интереси.

Въпрос 6.3: Има ли в общината разработена процедура за разкриване

на конфликт на интереси съгласно Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общината прилага правилата за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси на лица, заемащи публични длъжности, съгласно Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- разработена процедура за разкриване на конфликт на интереси;
- решение за създаване на Комисия за установяване на конфликт на интереси на публични служители към ОБС;
- заповед за определяне на служител в общинската администрация, който да установява наличието или отсъствието на конфликт на интереси при подаден сигнал;
- регистър на декларациите по чл. 12 от Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интерес;
- подадени сигнали за конфликт на интереси;
- писмени актове от проверки на сигнали за конфликт на интереси;
- протоколи от заседания на Комисия за установяване на конфликт на интереси;
- кореспонденция във връзка с получени сигнали за конфликт на интереси.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма процедура за разкриване на конфликт на интереси.
1 точка	В процес на разработване е процедура за разкриване на конфликт на интереси.
2 точки	Разработена е процедура за разкриване на конфликт на интереси, създадена е Комисия за установяване на конфликт на интереси.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки Комисията за установяване на конфликт на интереси заседава съобразно постъпилите сигнали.

Индикатор 6.4: Работеща Комисия за борба с корупцията на местно ниво.

Въпрос 6.4: Какъв процент от постъпилите в общинската администрация сигнали за корупция са разгледани?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общината прилага собствени мерки за справяне с корупцията на местно ниво. Местните власти залагат предимно на наложените от законите антикорупционни механизми. Независимо от това, има и въведени добри практики в някои общини, като например инструкции за приемане и разглеждане на сигнали за корупция от гражданите, комисия или отдел „Антикорупция“, горещ телефон и др. В някои общини са разработени Вътрешни правила за проверка на сигнали за корупция, измами и нередности, чиито основни цели са:

- Превенция на корупцията чрез предприемане на ефективни мерки от ръководството по предварително идентифициране на причините и условията, които биха могли да доведат до корупционно поведение, и ограничаването и/или елиминирането им;
- Ефективно противодействие на корупцията чрез въвеждане на механизми за бързо идентифициране и прекратяване на съществуващите корупционни практики.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- вътрешни правила за проверка на сигнали за корупция, измами и нередности в общината;
- заповед за създаване на Комисия за борба с корупцията;
- регистър за постъпили жалби и сигнали от граждани и служители за корупция, измами и нередности;

- протоколи от заседания на Комисията за борба с корупцията, в които се отразяват становища относно постъпилите сигнали и мерките, които трябва да се предприемат съгласно разпоредбите на българското законодателство;
- други документи по преценка на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Няма постъпили сигнали за корупция или няма създадена Комисия за борба с корупцията.

1 точка Създадена е Комисията за борба с корупцията, но няма разгледани сигнали за корупция.

2 точки до 50% от постъпилите сигнали за корупция са разгледани от Комисията за борба с корупцията.

3 точки Всички постъпили сигнали за корупция са разгледани от Комисията за борба с корупцията.

Индикатор 6.5: Наличие на Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията?

Въпрос 6.5: Има ли във вашата община функциониращ Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общината успява да мобилизира представителите на местния бизнес, неправителствените организации, средствата за масова информация и органите на държавната и местна власт за гарантиране прозрачност и публичност на административно-управленските процеси, за граждански контрол и мотивиране на предприемачеството, чрез създаване на антикорупционен климат и условия за честна конкуренция. Дейността на Обществения съвет се основава на принципите на доброволност на участието, равнопоставеност, законност и прозрачност.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- протокол от създаване на Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията
- разработени правила за работа на Обществения съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията
- протоколи от заседания на Обществения съвет
- годишен отчет за дейността на Обществения съвет
- разработен план за действие за превенция и противодействие на корупцията на територията на съответната община
- покани за участия в заседания на Обществения съвет;
- проведени обучения по интегритет

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Липсва Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията.
1 точка	Създаден е Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията.
2 точки	Създаден е Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията; разработени са правила за работа; разработен план за действие за превенция и противодействие на корупцията на територията на съответната община.
3 точки	Редовно се провеждат заседания на Обществения съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията; изпълнени са конкретни мерки от плана за действие за превенция и противодействие на корупцията на територията на съответната община.

3.2.7

ПРИНЦИП 7. КОМПЕТЕНТНОСТ И КАПАЦИТЕТ

- Професионалните умения на тези, които са ангажирани в процесите на управление, непрекъснато се повишават с цел да се подобри техният принос и постигати резултати.
- Държавните служители са мотивирани непрекъснато да подобряват своята работа.
- Създадени са и се използват практически методи и процедури с цел да се превърнат уменията в капацитет и да се постигат по-добри резултати.

Индикатор 7.1: Наличие на мониторинг система за обратна връзка тип „възвращаемост на инвестициите от обучения“

Въпрос 7.1: Какъв процент от служителите, преминали през различни форми на обучение, подобряват своята квалификация и компетентност при извършване на преките си служебни задължения?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко инвестициите на общината в обучение или изпращането на отделни служители на семинари, обучения и други събития за споделяне на опит се отразяват реално в работата на служителите и подобряват извършваните от тях задачи, дейности и услуги. При отговора на този въпрос е много важно да се проследи именно връзката „обучение – подобряване работата на служителите“.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- сертификати;
- документи от атестацията на служителите;
- лични годишни планове за обучение;
- постъпили предложения за подобряване на работата;
- идеи за нови проекти;

- други документи от отдел „Човешки ресурси“ за повишаване в длъжност или похвали за служителите;
- друго по преценка на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не се събира такава информация.
1 точка	До 30 % от преминалите обучения са повишили своята атестационна оценка (или са я запазили ако тя е била „1“).
2 точки	От 30 до 50 % от преминалите обучения са повишили своята атестационна оценка (или са я запазили ако тя е била „1“).
3 точки	Над 50 % от преминалите обучения са повишили своята атестационна оценка (или са я запазили ако тя е била „1“).

Индикатор 7.2: Поставените задачи се приключват качествено и в срок

Въпрос 7.2: Какъв процент от служителите в администрацията изпълняват поставените им задачи качествено и в установения срок?

Отговорът на този въпрос ще покаже качеството на работа на служителите, спрямо техните отговорности и компетенции, и доколко се спазват законодателните изисквания, както и приетите вътрешни процедури за работа.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- справки от деловодната система за документооборота
- документи от атестацията на служителите
- доклади от преките ръководители
- сигнали на граждани
- мнения на клиенти
- протоколи от оперативки
- други документи по преценка на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не се събира такава информация.
1 точка	До 60 % от служителите изпълняват поставените им задачи качествено и в срок.
2 точки	От 61 до 90 % от служителите изпълняват поставените им задачи качествено и в срок.
3 точки	Над 91 % от служителите изпълняват поставените им задачи качествено и в срок.

Индикатор 7.3: Текучество на кадри от администрацията

Въпрос 7.3: Какъв е процентът на текучество на млади кадри (до 35 години)?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали е създадена благоприятна среда в администрацията и мотивационна система, която да стимулира и задържа младите хора да работят в администрацията.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- документи от отдел „Човешки ресурси“;

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма служители на възраст до 35 години.
1 точка	Над 50 % от служителите до 35 години са напуснали.
2 точки	От 30 до 50 % от служителите до 35 години са напуснали.
3 точки	До 30 % от служителите до 35 години са напуснали.

Индикатор 7.4: Служителите в общинска администрация са мотивирани непрекъснато да подобряват своята работа

Въпрос 7.4: Има ли функционираща система за мотивация на служителите в администрацията?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали в съответната община се поощряват и стимулират служителите с по-добро изпълнение на своите задължения, и тези, които дават нови идеи и предложения за подобряване на работните процеси, създаване на нови услуги за населението или нови идеи за проекти.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- разписана система за мотивация на служителите;
- докладни и предложения на преките ръководители за поощряване на служителите;
- награди и сертификати;
- социални придобивки;
- други документи по преценка на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма функционираща система за мотивация на служителите.
1 точка	Разработена е система, но не е внедрена.
2 точки	Разработена е система и е внедрена.
3 точки	Има функционираща система за мотивация на служителите и се прилага на регулярен принцип – тримесечен, шестмесечен и под.

Индикатор 7.5: Наличие на годишни планове за повишаване на професионалните компетенции на администрацията (кметове на кметства, експерти, началници на отдели, директори на дирекции, управленския екип на общината)

Въпрос 7.5: Какъв процент от администрацията (кметове на кметства, експерти, началници на отдели, директори на дирекции, управленски екип на общината) е обхванат от програми за обучение?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали общината има въведена на практи-

ка система за развитие на човешките ресурси, дали се „грижи“ за изграждане и повишаване капацитета и компетентностите на своите служители спрямо потребностите на средата и услугите, които дадена община предоставя.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- планове за обучение;
- командировъчни;
- сертификати;
- програми от преминалите обучения;
- друго по преценка на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	От 0 до 20 % от администрацията е обхванат от програми за обучение през последните 12 месеца
1 точка	От 21 до 40 % от администрацията е обхванат от програми за обучение през последните 12 месеца.
2 точки	От 41 до 60 % от администрацията е обхванат от програми за обучение през последните 12 месеца.
3 точки	Над 61 % от администрацията е обхванат от програми за обучение през последните 12 месеца.

3.2.8

ПРИНЦИП 8. ИНОВАЦИИ И ОТВОРЕНОСТ ЗА ПРОМЕНИ

- Търсят се нови и ефикасни решения на проблемите и се дава приоритет на модерни методи за предоставяне на услуги;
- Има готовност да се въвеждат и тестват нови програми, както и да се използва натрупаният чужд опит;
- Създаден е климат, благоприятстващ промените в интерес на постигането на определени резултати.

Прилагането на принципа гарантира, че се извлича практическа полза от въвеждането на нови решения и добри практики.

Индикатор 8.1: Наличие на въведени иновации в работата на общинската администрация и общинския съвет.

Въпрос 8.1: В каква степен общината прилага нови модерни и ефективни подходи за организация на процесите в администрацията?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали се търсят нови и ефикасни решения на проблемите и до каква степен се дава приоритет на модерни методи за предоставянето на общински услуги. Примери за прилагането на такъв подход са въвеждането на електронен документооборот в работата на общинска администрация, обслужването „на едно гише“, електронното гласуване в ОбС и др.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Разписани конкретни предложения
- Доклади
- Разработени технологични карти за организация на процедурите
- Разписани промени на процедурите
- Въведени нови регистрационни индекси

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не се прилагат нови и модерни подходи за организация на процесите в администрацията.

1 точка Има направени предложения за въвеждането на нови и модерни подходи за организация на процесите в администрацията.

2 точки Има направени предложения за въвеждането на нови и модерни подходи за организация на процесите в администрацията и те са разгледани (или са в процес на разглеждане).

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки Има въведени нови и модерни подходи за организация на процесите в администрацията и са отчетени резултати от въвеждането им.

Индикатор 8.2: Наличие на изградена система за предоставяне на общински административни услуги по електронен път.

Въпрос 8.2: Какъв дял от номенклатурата на административните услуги може да бъде предоставян по електронен път?

Отговорът на този въпрос ще покаже степента на автоматизация на процесите вътре в общината и възможностите за заявяване на услуги и предоставяне на готовия продукт онлайн. Ще покаже съществува ли ефективно административно обслужване на гражданите и юридическите лица, осигуряване на възможност за комуникация с администрацията по електронен път, намаляване на разходите на време и усилия за гражданите и бизнеса, достъп до е-услуги за всички социални групи, повишаване сигурността и непрекъсваемостта на информационната система и отдалечения достъп, повишаване ефективността на работата на общинските служители.

Степента на прилагане се доказва чрез официалния интернет сайт на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Общината не предоставя услуги по електронен път.

1 точка Общината предоставя услуги, които могат да бъдат заявени по електронен път.

2 точки Има възможност за заявяването на услуги и тяхното плащане по електронен път.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки Има възможност услугите да бъдат заявени, заплатени и получени по електронен път (т.е. целият процес може да бъде извършен онлайн и услугата да бъде получена от разстояние).

Индикатор 8.3: Осъществени пилотни проекти

Въпрос 8.3: Какви пилотни проекти, инициативи и дейности е стартирала и изпълнила общината?

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен общината е отворена за търсенето на нови и ефикасни решения на проблемите и прилагането на чужд опит и добри практики. Тук е важно да отчете инициативата на местната власт за идентифициране на нуждите на общността, намирането на нови подходи за по-ефикасното решение на проблемите и демонстрирането на воля за прилагането им на местно ниво.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Доклади
- Изследвания за приложимост
- Решения на Общински съвет
- Отчети

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Няма изпълнени такива.

1 точка Има изпълнени проекти за обмяна на опит, за подобряване на капацитета и знанията на участващите партньори.

2 точки Има изпълнени проекти за търсене на нови идеи, адаптацията им към местните условия и прилагането им.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки Има изпълнени проекти за създаване на иновативни решения при предоставянето на публични услуги.

Индикатор 8.4: Участие на общината в партньорски мрежи (междубщински, регионални, национални, международни)

Въпрос 8.4: Участва ли общината в партньорства?

Отговорът на този въпрос ще покаже нагласата на общината за изграждането и участието в партньорства за обмен на опит и добри практики, готовността да се търсят и прилагат на местно ниво по-ефективни решения на проблемите. Пример за такова партньорство е междубщинското сътрудничество, което може да бъде използвано за осъществяване на съвместни инициативи и проекти за развитие между няколко общини, съвместно предоставяне на услуги, осигуряване на достъп до кредити или емитиране на облигации. Друга възможност е побратимяването с общини от други държави за създаване на международни партньорства, които също могат да се използват за осъществяване на съвместни инициативи и проекти.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Решения на Общински съвет
- Протоколи
- Отчети за изпълнени проекти
- Подписани споразумения, меморандуми и договори

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не участва.

1 точка Има формализирано участие, но без реални съвместни инициативи.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

2 точки В рамките на тези партньорства се извършват визити и инициативи за обмен на опит.

3 точки Има инициирани/изпълнени проекти съвместно с партньорите.

Индикатор 8.5: Наличие на климат в общината, благоприятстващ промените в интерес на постигането на определени резултати

Въпрос 8.5: Има ли въведени нови подходи (механизми) за предоставяне на информация и услуги на гражданите и за набиране на обратна връзка?

Отговорът на този въпрос ще покаже в каква степен общината е склонна да въвежда на нови подходи при обслужването и предоставяне на информация на гражданите и до колко е заинтересована от получаването на обратна връзка от гражданите за удовлетвореността им от получаваните услуги.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- системи за електронно предоставяне на информация
- интерактивни (touch screen) системи
- устройства (механизми) за отчитане на впечатленията и регистриране на удовлетвореността на гражданите
- други документи по преценка на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Налични са само традиционните информационни средства - информационни табла и брошури.

1 точка Има налични системи за електронно предоставяне на информация - напр. табла тип „бягаща пътека”, TFT панели, LCD монитори.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

2 точки В допълнение на горното има поставени и touch screen системи за информация.

3 точки В допълнение на горното има и устройства (механизми) за отчитане на впечатленията и регистриране на удовлетвореността на гражданите.

3.2.9

ПРИНЦИП 9. УСТОЙЧИВОСТ И ДЪЛГОСРОЧНА ОРИЕНТАЦИЯ

- Нуждите на бъдещите поколения се вземат под внимание при прилагането на настоящите политики.
- Непрекъснато се взима под внимание устойчивото развитие на общността. Решенията са насочени към покриване на всички разходи, като целта е да не се пренасят за бъдещите поколения напрежение и проблеми - били те екологични, структурни, финансови, икономически или социални.
- Има широка и дългосрочна перспектива за бъдещето на местната общност, като се мисли за това от какво се нуждае тя, за да се постигне добро бъдещо развитие.
- Има разбиране за историческите, културните и социални обвързаности, на които се основава тази перспектива.

Индикатор 9.1: Младите хора участват във формулирането на местни политики и изготвяне на стратегии в различни сфери на местно ниво

Въпрос 9.1: До каква степен младите хора участват във формулирането на местни политики?

Отговорът на този въпрос ще покаже взема ли се предвид мнението на младите хора при формулиране на местни политики и стратегически до-

кументи на местно ниво, съобразяват ли се с техните желания и визия за развитието на общината. Включването на младите хора в такива обсъждания предполага и тяхната по-голяма отговорност след това при реализацията на политиките и стратегиите, което би ги задържало да живеят на територията на общината

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Разписани методологии за обсъждане на политики и стратегически документи
- Покани за участие в срещи и работни групи
- Предложения направени от млади
- Информационни материали
- Снимки от срещи
- Други материали по преценка на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Младите хора не участват във формулирането на местни политики.
1 точка	Общината информира младите хора на общо основание заедно с всички граждани.
2 точки	Организирант се специални срещи или информационни дни, на които общината информира младите хора за местните политики.
3 точки	Общината включва младите хора още на етап разработване на политики и/или стратегически документи чрез различни форми на консултиране.

Индикатор 9.2: Въведени са мерки за енергийна ефективност в общината

Въпрос 9.2: Какъв процент от сградите публична общинска собственост са санирани или са планирани за саниране през следващите две години?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общината е въвела на практика политиката за енергийна ефективност.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Снимки
- Енергийни сертификати
- Работни проекти
- Идейни проекти
- Енергийни одитни доклади
- Сметки за ток и горива
- Програма за енергийна ефективност
- Други по преценка на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Нито една сграда публична общинска собственост не е санирана и не е планирана за саниране идните две години.
1 точка	От 10 до 30 % от сградите са санирани или се планира да бъдат санирани през следващите 2 години.
2 точки	От 30 до 50 % от сградите са санирани или се планира да бъдат санирани през следващите 2 години.
3 точки	Над 50 % от сградите публична общинска собственост са санирани или се планира да бъдат санирани през следващите 2 години.

Индикатор 9.3: Въведени са политики са пестеливо и щадящо използване на природните ресурси

Въпрос 9.3: Има ли разработена и приета общинска програма за опазване на околната среда?

Отговорът на този въпрос ще покаже, от една страна, дали общината из-

пълнява законовите изисквания, и, от друга страна, дали прилага политика, с която да запази за бъдещите поколения чиста околна среда и достатъчно природни ресурси на територията на общината.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Програма за опазване на околната среда
- Годишни планове за изпълнение
- Разработени или вече реализирани проекти в тази сфера
- Друго по преценка на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма разработена и приета общинска програма за опазване на околната среда.
1 точка	Общинската програма за опазване на околната среда е в процес на разработване.
2 точки	Общинската програма за опазване на околната среда е разработена и е приета от общинския съвет.
3 точки	Към Общинската програма за опазване на околната среда има годишни планове, които се изпълняват.

Индикатор 9.4: Използват се алтернативни източници на енергия

Въпрос 9.4: Използват ли се алтернативни източници на енергия за покриване на нуждите на общински обекти?

Отговорът на този въпрос ще покаже каква част от енергията, която използва общината идва от алтернативни източници, с което се съхранява чиста околна среда и се щадят природните ресурси за бъдещите поколения.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Снимки
- Техническа документация

- Други по преценка на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не се използват алтернативни източници на енергия.
1 точка	Планираме да се въведат алтернативни източници на енергия.
2 точки	В процес на изграждане са алтернативни източници на енергия.
3 точки	Изградени са и функционират алтернативни източници на енергия.

Индикатор 9.5: Решенията на органите на местно самоуправление не водят до тежести за бъдещите поколения

Въпрос 9.5: Поет ли е общински дълг, чието обслужване е необосновано дългосрочно и обременява бъдещите поколения?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общината разпределя справедливо и поносимо финансови задължения

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Решения на общински съвет
- Финансови документи
- Протоколи от обществени обсъждания
- Други по преценка на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Поет е общински дълг и е над 10-годишен.
1 точка	Поет е общински дълг и е със срок на изплащане от 5 до 10 години.
2 точки	Поет е общински дълг и е със срок на изплащане до 5 години.
3 точки	Не е поет общински дълг.

3.2.10

ПРИНЦИП 10. СТАБИЛНО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ

- Цените на предоставяните услуги не надхвърлят реалната им стойност и не намаляват прекомерно много търсенето, особено в случаите когато се отнася за важни публични услуги. Местните власти следва да търсят фискална еквивалентност – публичните услуги се предоставят на такава цена, колкото данъци и такси са склонни да платят потребителите и ползите от публичните блага съвпадат с разходите им.
- Следи се за целесъобразност при финансовото управление, включително при сключване на договори и използване на заеми, при изчисляване на ресурси, приходи и резерви, и при използване на допълнителни приходи.
- Подготвят се многогодишни бюджетни планове с широко обществено обсъждане.
- Рисковете са правилно преценявани и управлявани, включително чрез публикуване на консолидирани отчети и, в случай на публично-частни партньорства, чрез реалистично разпределяне на рисковете.
- Местната власт участва в разпоредбите и споразуменията, касаещи междуобщинската солидарност, справедливото разпределяне на тежести и ползи и редуцирането на рискове (изравнителни системи, междуобщинско сътрудничество, споделяне на рискове и др.).

Индикатор 10.1: Всички общински разходи са планирани и осигурени с бюджетни кредити

Въпрос 10.1: Какъв е делът на просрочените задължения (над 60 дни от възникване на задължението за плащане) от общия бюджет на общината към 31 декември на последната отчетена година?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общинското ръководство спазва строга фискална дисциплина и приетият бюджет не генерира бю-

джетни дефицити.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета
- Текущи справки за неразплатени разходи
- Изпълнителни листове за влезли в сила съдебни решения

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Над 31% е делът на неразплатените разходи от общия бюджет за текущата година към момента на извършването на оценката.
1 точка	От 16% до 30%.
2 точки	От 1% до 15%.
3 точки	Няма неразплатени задължения.

Индикатор 10.2: Въведени са системи за финансово управление и контрол (СФУК)

Въпрос 10.2: Какъв процент от задължителните елементи на СФУК, съгласно методическите насоки на МФ, са внедрени във вашата община?

Отговорът на този въпрос ще покаже до каква степен общинската администрация управлява средствата така, че да осигури постигането на целите на организацията и да гарантира опазването на публичните интереси. Пълен списък на задължителните елементи на СФУК е представен в Приложение 1 към методиката.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Всички разписани правила, процедури, механизми от СФУК

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не са въведени СФУК.
----------------	----------------------

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

1 точка Не са въведени 20% или повече от задължителните елементи на СФУК.

2 точки Не са въведени между 1% и 20%.

3 точки Въведени са над 90% от задължителните елементи на СФУК.

Индикатор 10.3: Налична е ефективно работеща система за контрол на събираемостта на собствени приходи

Въпрос 10.3: Какъв е процентът от общия бюджет на начислените през последната отчетена година собствени приходи (вкл. местни данъци и такси), които не са събрани към 31 декември на оценяваната година?

Отговорът на този въпрос ще покаже реалните действия на общинското ръководство в посока повишаване финансовия капацитет на общината.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Бюджет и отчет за изпълнението на бюджета
- Партиди на данъчнозадължени лица
- Справки на общински служби за несъбрани вземания
- Изпълнителни листове за влезли в сила съдебни решения
- Изпратени покани до длъжници

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Събрани са до 50% от собствените приходи.

1 точка Събрани са от 51% до 75% от собствените приходи.

2 точки Събрани са от 75% до 90% от собствените приходи.

3 точки Събрани са над 91% от собствените приходи.

Индикатор 10.4: Съществуват механизми за оптимизиране на разходите

Въпрос 10.4: Вашата община участва ли в схема за споделяне на разходи по предоставянето на публични услуги с друга(и) община(и) и частни партньори?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общинското ръководство прилага съвременни подходи за подобряване както финансовото състояние на общината, така и качеството на предоставяните публични услуги.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Сключени договори за междуобщинско сътрудничество и/или ПЧП, или проектодоговори за такива
- анализи, доклади, оценки и препоръки за подобряване финансовото управление, в т.ч. одитни доклади;
- Наредба, регламентираща ПЧП
- Решения на Общински съвет за стартиране на процедури за междуобщинско сътрудничество и/или ПЧП

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не, не участва.

1 точка В процес на подготовка е за участие в междуобщинско сътрудничество или в схема за ПЧП.

2 точки Да, участва в схема за споделяне на разходи по предоставянето на публична(и) услуга(и) с друга(и) община(и) или в ПЧП проект за предоставяне на публична(и) услуга(и).

3 точки Да, участва и в двата вида схеми.

Индикатор 10.5: Налице са регламентирани и законосъобразни механизми за ценообразуване на публичните услуги

Въпрос 10.5: При определянето цената на публичните услуги съобразя-

ва ли се общината с нормативно изискуемите условия, съгласно ЗМСМА и ЗМДТ, и с удовлетвореността на гражданите от предоставяната услуга в предходен период?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали общината търси и намира баланс между поносимостта на цената на услугата и качеството на нейното предоставяне, така че да се осигурят стабилни и сигурни приходи за общината и в същото време да не се намалява търсенето на услуга.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- Наредба за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на общината
- Наредба за определянето и администрирането на местните данъци
- Използвана информация при определяне на такси и цени (напр. разчети на отделни разходи, свързани с предоставянето на конкретна услуга; обобщена информация за мнението на граждани по предоставяне на конкретната услуга и др.);
- Конкретна методика/методики, използвани за определяне на размера на таксите и цените, когато е приложимо

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки Не се съобразява с нито едно от нормативните изисквания и с удовлетвореността на гражданите от предоставяната услуга в предходен период.

1 точка Съобразява се само с условието за възстановяване на пълните разходи на общината по предоставяне на услугата или само с изискването за създаване на условия за разширяване на предлаганите услуги и повишаване на тяхното качество.

2 точки Съобразява се и с двете горни нормативно изискуеми условия.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки Съобразява се с двете горни нормативно изискуеми условия и с удовлетвореността на гражданите от предоставяната услуга в предходен период.

3.2.11

ПРИНЦИП 11. ЧОВЕШКИ ПРАВА, КУЛТУРНО РАЗНООБРАЗИЕ И СОЦИАЛНО ЕДИНСТВО

- Човешките права, които са в сферата на влияние на местната власт, се зачитат, защитават и прилагат, и се взимат мерки за борба с дискриминацията, на каквата и да е основа.
- Културното разнообразие се приема като преимущество и се полагат постоянни усилия всички да откриват своите интереси в местната общност, да се идентифицират с нея и да не се чувстват изолирани.
- Насърчава се социалното единство и интеграцията на изостаналите райони.
- Гарантира се достъпът до важни услуги, особено за най-непривилегированите части от населението.

Индикатор 11.1: Насърчава се социалното единство и интеграцията на изостаналите райони.

Въпрос 11.1: Какъв процент от капиталовите разходи от бюджета на общината са вложени в обекти в населени места извън общинския център?

Отговорът на този въпрос ще покаже по какъв начин се насърчава интеграцията на населените места извън общинския център като в бюджета на общината се предвижда по-голяма част от капиталовите разходи да се насочват именно към тези населени места.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- отчет за изпълнението на бюджета на общината

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА*:

0 точки	До 10% от капиталовите разходи от бюджета на общината.
1 точка	Между 10% и 20% от капиталовите разходи от бюджета на общината.
2 точки	Между 20% и 30% от капиталовите разходи от бюджета на общината.
3 точки	Над 30% от капиталовите разходи от бюджета на общината.

*Общините – изключения от общия случай (напр. София град, Ямбол, Тунджа, Добрич, Добричка) не отговарят на този въпрос и не включват точките по него в общата оценка – т.е. при тях максималният брой точки от оценката е 177.

Индикатор 11.2: Общинска администрация осигурява равен достъп до заетост на представители на уязвими групи.

Въпрос 11.2: Какъв дял от служителите в общинската администрация са представители на хора със специфични потребности или на малцинства?

Отговорът на този въпрос ще покаже доколко общината реализира адекватни мерки и нови подходи при предоставянето на качествени услуги на представители на малцинствени групи и групи в неравностойно положение. Осигуряването на равни възможности за заетост в общинската администрация на хора със специфични потребности, представители на малцинства и уязвими групи е от съществено значение за развитието на общината.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- заповед на кмета за назначаване в общинската администрация на хора със специфични потребности и представители на малцинства
- граждански договор за възлагане извършването на услуги от хора със специфични потребности, представители на малцинства при работа по конкретни проекти

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Няма назначени служители в общинска администрация, които са представители на хора със специфични потребности или на малцинствата.
1 точка	Между 1% и 5% от служителите в общинска администрация са представители на хора със специфични потребности или на малцинствата.
2 точки	Между 5% и 10% от служителите в общинска администрация са представители на хора със специфични потребности или на малцинствата.
3 точки	Над 10% от служителите в общинска администрация са представители на хора със специфични потребности или на малцинствата.

Индикатор 11.3: Културното разнообразие се приема като преимущество и се полагат постоянни усилия всички да откриват своите интереси в местната общност, да се идентифицират с нея и да не се чувстват изолирани.

Въпрос 11.3: Има ли в културния календар на общината празници, които да популяризират местното културно наследство?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали общината е с утвърдени културни традиции и богат културен живот. Културното многообразие включва многобройните форми, чрез които културите на групи и общности намират своята форма. Тези форми се предават в рамките на отделните групи и общности и се обменят между тях. Културното наследство е съвкупността от материалните и духовни ценности, създадени в миналото, а така също и паметниците (монументални) и историко-културни територии и обекти, значими за съхраняването и за запазването на самобитността на културата на обществото. Тук се включва и живото наследство – представяне на художествените занаяти, изпълнения на традиционни народни

песни, музика и танци и др., които са носители на традиционното народно изкуство.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- програми на празници, популяризиращи местното културно наследство;
- покани до участници в съответната културна проява;
- афиши, плакати, постери, популяризиращи съответната културна проява;
- статии от вестници, записи от предавания, посветени на предстоящи чествания, конкретни културни инициативи, др.;
- прес-съобщения до средствата за масова информация;
- издадени книги или друга литература, посветена на културно-историческото наследство на съответната общност

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не, няма такива празници; общината няма културен календар.
1 точка	Спорадично, в рамките на конкретен проект се реализират подобни инициативи.
2 точки	Във връзка със специални поводи; напр. чествания на годишнини се реализират подобни инициативи.
3 точки	Традиционно се провеждат такива празници (напр. Яворови дни в Чирпан, традиционен фолклорен събор на каракачаните в Сливен, Славейкови дни в Трявна, др.).

Индикатор 11.4: Налична е информация за хората със зрителни увреждания в достъпни формати и технологии.

Въпрос 11.4: Официалният сайт на общината покрива ли изискванията за предоставяне на информация на хората със зрителни увреждания по достъпен начин?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали информацията, която се предоставя от общината, е в достъпна форма за хората със специфични по-

требности, и по-конкретно тези със зрителни увреждания, като се отчитат нуждите, породени от съответната форма на увреждане.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- официален сайт на общината, който отговаря на изискванията за достъпност от потребители със зрителни увреждания;
- приложения към официалния сайт на общината, които отговарят на изискванията за достъпност от потребители със зрителни увреждания.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Сайтът на общината не покрива изискванията за достъпност на хора със зрителни увреждания.
1 точка	В процес на реализация е актуализиране на сайта на общината във връзка с изискванията за достъпност от потребители с намалени зрителни способности.
2 точки	Съществува сайт на общината, който отговаря на изискванията за достъпност от потребители със зрителни проблеми.
3 точки	Сайтът предоставя възможност освен за четене на информация, да бъдат сваляни различни приложения също в достъпен вариант.

Индикатор 11.5: Пригодени обществени сгради за достъп на хора със специфични потребности.

Въпрос 11.5: Осигурен ли е достъп за хората със специфични потребности до административната/ите сграда/и на общината?

Достъпната околна среда играе ключова роля за създаването на по-интегрирано общество, в което хората със специфични потребности могат да участват в ежедневието си. Съществуващите бариери в застроената околна среда затрудняват или спират хората със специфични потреб-

ности от такова участие и възползване от основни права. Да се направи околната среда достъпна за хората със специфични потребности, независимо от вида на тяхното увреждане, би допринесло допълнително за ползата на всички членове на обществото.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- проект за осигуряване на достъп на хората със специфични потребности до административната сграда/и на общината;
- наличие на рампи или други приспособления пред административната сграда/и на общината, отговарящи на изискванията (3 % наклон, височина на парапета и др.);
- наличие на рампи или други приспособления пред Центъра за предоставяне на услуги на гражданите, отговарящи на изискванията (3 % наклон, височина на парапета и др.);
- наличие на асансьор (вътрешен, външен) в административната сграда/и на общината.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Не е осигурен достъп за хората със специфични потребности до административната сграда/и на общината.
1 точка	В процес на разработване е проект за осигуряване на достъп на хората със специфични потребности до административната сграда/и на общината.
2 точки	Достъпен за хора със специфични потребности е Центърът за предоставяне на услуги на гражданите.
3 точки	Цялата административна сграда/и на общината е/са достъпна/и за хора със специфични потребности (наличие на асансьор, вътрешен или външен).

3.2.12

ПРИНЦИП 12. ОТЧЕТНОСТ

- Всички вземащи решения органи, било то колективни или еднолични, носят отговорност за своите решения;
- Решенията се докладват, обясняват и могат да се санкционират;
- Съществуват ефективни средства срещу злоупотреби и срещу такива действия на местните власти, които накърняват правата на гражданите.

Индикатор 12.1: Индикатор 12.1: Отчетност пред гражданите за дейността на общински съвет и общинска администрация

Въпрос 12.1: Колко често кметът на общината и общинските съветници провеждат срещи с гражданите (в общинския център и съставни кметства), на които правят отчет за изпълнение на законовите си задължения и на поети ангажменти?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали и колко често кмета се отчита пред гражданите за предприетите решения, търси тяхното мнение, проучва техните интереси с цел тяхното по-качествено удовлетворяване.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- покани за срещи отправени по различни канали;
- протоколи от срещи с гражданите;
- отчети за дейността на кмета
- графици на посещения в кметствата
- годишна програма на управление на кмета
- други документи по преценка на общината и др.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Кметът и общинските съветници не провеждат организирани срещи с гражданите в съставните кметства на общината.
----------------	---

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

- 1 точки** Кметът и общинските съветници провеждат организирани срещи с гражданите в по-големите съставни кметства на общината поне веднъж годишно.
- 2 точки** Кметът и общинските съветници провеждат организирани срещи с гражданите във всички съставни кметства на общината поне веднъж годишно.
- 3 точки** Кметът и общинските съветници провежда организирани срещи с гражданите във всички съставни кметства на общината повече от един път годишно, приемат проблемите и препоръките на гражданите и отчитат тяхното изпълнение на следващи срещи.

Индикатор 12.2: Налична и достъпна информация за текущи и приключени проекти на общината?

Отчетността означава активност на всички административни звена и служители по предоставяне на своевременни и подробно аргументирани сведения за действията, бездействията и актовете си пред всеки, който е оправомощен да ги знае. Нейно предназначение е да съдейства за изграждането на условия, в които гражданите, частният и гражданският сектор могат достоверно да оценят дали публичните органи изпълняват ефективно, ефикасно, своевременно и отговорно правомощията си и дали спазват приетите принципи и процедури, защитаващи публичния интерес.

Въпрос 12.2: Налична ли е на сайта /информационните табла на общината информация за текущи и приключени проекти на общината с описание на планираните/изпълнените дейности, техния бюджет, изпълнителите на проектите и постигнатите резултати?

Отговорът на този въпрос ще покаже дали и доколко звената в местната администрация се отчитат пред гражданите за качеството на своите

действия, доколко поставените цели са постигнати и всеки заинтересован има възможност да се информира за тях.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- наличието на бутон/секция на съответния сайт на общината;
- пълнотата и актуалност на предоставената информация;
- наличие на други форми и инструменти за отчитане, като информационни табла, текущи предавания по местни телевизии, специализирани рубрики в местна преса и други

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

- 0 точки** Общината няма собствен сайт или на сайта няма информация за текущи и приключени проекти.
- 1 точки** Общината има бутон/секция на сайта си, но информацията не е пълна или актуална.
- 2 точки** Общината има бутон/секция на сайта си, информацията е пълна и актуална.
- 3 точки** Общината има бутон/секция на сайта си, информацията е пълна и актуална, има форми за задаване на въпроси, на които се отговаря систематично, използват се и други канали за отчитане на резултатите от изпълнените проекти.

Индикатор 12.3: Публичните ресурси се разходват отчетно и отговорно.

Въпрос 12.3: Създаден ли е и поддържа ли се в актуален вид регистър на обществените поръчки на територията на общината?

Осигуряването от страна на местната власт на достъпност до актуални публични регистри е мярка както за осигуряването на прозрачност, така и за отчетност на дейността на администрацията. В регистрите се съдържат данни, които носят информация за действия или бездействия на овластените лица и в

този смисъл те осигуряват отчетни данни за изпълненото от органа на местното самоуправление и на изпълнителните органи на територията на общината. Отговорът на този въпрос ще покаже дали има осигурен достъп до регистри, които осигуряват информация за дейността на органите на властта.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- публикуван регистър на интернет страницата на общината;
- осигурен свободен достъп до информация по определен ред и други

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Общината няма регистър на обществените поръчки.
1 точки	Общината няма регистър, който дублира реквизитите на регистъра на Агенцията за обществени поръчки.
2 точки	Общината има регистър, който съдържа актуална информация относно всички етапи на провеждане на обществената поръчка и резултатите от нея.
3 точки	Горното плюс: достъпен онлайн регистър на обществените поръчки.

Индикатор 12.4: Активност на гражданите при провеждане на публични обсъждания на местни политики и проекти на решения и отчитане на тяхното изпълнение

Въпрос 12.4: Успява ли общината да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания и под какви форми?

Наличието на активно гражданско общество е важно условие за добро качество на управлението. Без наличието на коректив, местната власт трудно би формулирала качествени политики, отговарящи на специфичните местни потребности.

Активното участие на гражданите в управлението на местно ниво предполага широк спектър от мнения и виждания по проблемите на развити-

ето на територията, включване на творческия потенциал на много хора със различни проблеми и потребности. Степента на гражданска активност се определя както от изграденото доверие между властта и гражданите, така и от уменията на властта да мобилизира гражданския интерес. Отговорът на този въпрос ще покаже дали общината полага достатъчно и систематични усилия по организиране участието на гражданите в публични обсъждания. Трябва да се оцени доколко организираните обсъждания са формални и са само за спазване изискванията на законите или се търси принос на гражданите във формулирането на местни политики и проекти за решения. Мобилизирането на гражданския интерес изисква продължителна и целенасочена работа, която трябва да се провежда от местните администрации не само кампанийно.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- покани за публични обсъждания в преса и електронни медии,
- списъци с участници в обсъждания, протоколи от обсъждания,
- предложения направени по време на обсъждания и други

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Общината не провежда обществени обсъждания по проблеми от местен интерес.
1 точки	Общината провежда изискващите се в отделните закони, публични обсъждания като информира гражданите за мястото, деня и часа на срещата, чрез обява на входа на общината.
2 точки	Общината провежда изискващите се в отделните закони, публични обсъждания като информира гражданите за дневния ред, мястото, деня и часа на срещата, чрез кампания по местните средства за масова информация, подготвя предварително информационни материали, които се раздават на публични места.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

3 точки Общината организира и провежда публични обсъждания по въпроси от местна значимост дори да не са изискани от закона. Общината информира гражданите за дневния ред, мястото, деня и часа на срещата, чрез кампании по местните средства за масова информация и персонални писма до активни граждани и групи. Подготвя предварително информационни материали на разбираем/достъпен език, които се раздават на публични места.

Индикатор 12.5: Наличие на практики за отчитане на дейността и резултатите от управлението на общинските предприятия и търговски дружества с общинско участие.

Въпрос 12.5: Отчитат ли се ръководните органи на търговски дружества с общинско участие/общински предприятия пред органа на местното самоуправление и дали резултатите от тяхната дейност се оповестяват пред обществеността?

В капитала на общинските дружества са включени активи на значителна стойност, чието ефективно управление би донесло значителни финансови ползи за местната общност. Същевременно активите на общинските дружества често са управлявани непрофесионално и в частен или групов интерес. Отчетността за резултатите от дейността на тези дружества се свежда основно до годишни отчети пред принципала и гражданите не получават информация за резултатите от тяхната дейност. Осигуряването на такава информация би намалило съмненията за неефективното и користоуправление на тези стопански субекти и би изградило доверие на гражданите към местната власт.

Отговорът на този въпрос ще покаже дали е осигурена отчетност на действията на управителните органи на общинските дружества и дали тя достига до гражданите.

Степента на прилагане се доказва чрез:

- протоколи от заседания на общински съвети,
- представени доклади,
- публикувани отчети в средствата за масова информация,
- публично предавани заседания на общински съвети и др.

ОСТОЙНОСТЯВАНЕ НА КОНСТАТАЦИЯТА:

0 точки	Управителите/ръководителите на общински дружества и предприятия не представят отчет за дейността си пред общински съвет.
1 точки	Управителите/ръководителите на общински дружества и предприятия периодично представят отчет за дейността си пред общински съвет.
2 точки	Управителите/ръководителите на общински дружества и предприятия периодично представят отчет за дейността си пред общински съвет, като заседанията на общинския съвет се предават по местно радио или телевизия.
3 точки	Управителите/ръководителите на общински дружества и предприятия по-често от веднъж годишно представят отчет за дейността си пред общински съвет, като заседанията на общинския съвет се предават по местно радио или телевизия, граждани, участващи на заседанията, могат да задават въпроси и правят изказвания. Разпространяват се информационни материали с резултатите от дейността на дружествата до широк кръг от заинтересовани лица.

3.2.13

ОБЩА ОЦЕНКА

След остойностяване на всички въпроси от въпросника, се изчислява общата нетна стойност на проведената самооценка, изразена в точки.

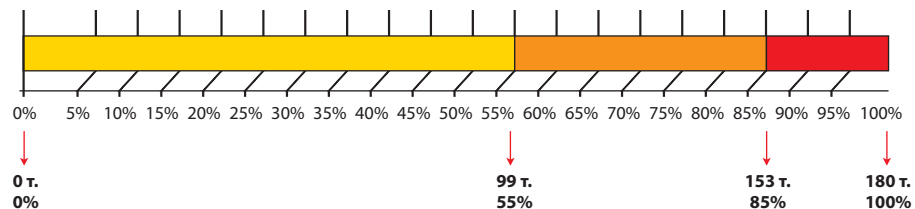
Максималната стойност, която може да бъде получена е 180 точки.

(12 принципа x 5 индикатора x 3 точки = максимална стойност)

Всяка една от общините, съобразно получените резултати, ще попадне в една от следните три групи:

- общини с много добро прилагане на принципите на добро управление – над 85% от максималната оценка (от 153 до 180 точки);

- общини със задоволително прилагане на принципите на добро управление; - между 55% и 85% (между 100 и 152 точки)
- общини с незадоволително прилагане на принципите на добро управление – под 55% от максималните точки (под 99 точки).

4. ПРОЦЕДУРИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА МЕТОДИКАТА ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ДОБРОТО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНИТЕ

4.1 ДЕЙНОСТ 1: СФОРМИРАНЕ НА МЕСТНА ОЦЕНЯВАЩА КОМИСИЯ (ОБЩЕСТВЕНО-ЕКСПЕРТНА ГРУПА), КОЯТО НА БАЗАТА НА КОНСЕНСУС ЩЕ НАБАВЯ ИЗИСКУЕМАТА ИНФОРМАЦИЯ ЧРЕЗ ПОПЪЛВАНЕ НА ПРЕДВАРИТЕЛНО ЗАДАДЕН ВЪПРОСНИК, ПРОВЕЖДАНЕ НА ИНТЕРВЮТА И ДИСКУСИИ.

На местно ниво се сформира оценяваща комисия, в чийто състав, като минимум, влизат следните членове:

- 1 представители на общинска администрация,
- 1 представител на общинския съвет,
- 1 представител на гражданския сектор,
- 1 представител на бизнеса,
- 1 представител на медиите,
- местният обществен застъпник (когато това е приложимо).

Съставът на оценяващата комисия не надвишава 10 души, за да бъде достатъчно гъвкава и работеща структура. Работата на комисията се координира от местния координатор по прилагане на методиката.

Идентифицирането на конкретните членове на комисията се препоръчва да бъде извършвано от съответните обществени групи, на които те са представители, или след консултации с тях.

В общини, където вече има създадени местни групи по интегритет или други обществени консултативни форми (напр. Обществен съвет за про-

тивоедействие на корупцията), те могат да се ползват като основа за създаването на оценяващата комисия.

4.2 ДЕЙНОСТ 2: ИЗБОР НА КООРДИНАТОР НА МЕСТНАТА ОЦЕНЯВАЩА КОМИСИЯ

За по-добра организация на работата се избира координатор на оценяващата комисия. В общини, където има местен застъпник, е добре той/тя да бъде посочен/а за координатор. В общини, където няма обществен застъпник, може да бъде посочен секретарят на общината или друг ръководител от общинска администрация.

За да се гарантира безпрепятственото протичане на процеса на самооценка на общината по отношение на прилагане на принципите на добро управление, кметът със заповед определя координатора и членовете на оценяващата комисия, срока, в който следва да бъде извършена оценката, и указание до отделите и звената в общинска администрация да оказват съдействие в работата на оценяващата комисия.

4.3 ДЕЙНОСТ 3: НАБАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ, НЕОБХОДИМА ЗА ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРИНЦИПИТЕ НА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНАТА

Самооценката по прилагане принципите на добро управление се основава на разработената методика, където към индикаторите и въпросите към тях са посочени и нужните документи, с които се доказва степента на

прилагане на принципите в общината.

Членовете на оценяващата комисия имат задачата да съберат информация по дефинираните в методиката индикатори и въпроси, като за целта следва да получат съдействие от страна на ръководителите на звена в Общинска администрация.

4.4 ДЕЙНОСТ 4: РАБОТА ПО ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРИНЦИПИТЕ НА ДОБРО УПРАВЛЕНИЕ В ОБЩИНАТА

Оценяващата комисия следва да проведе мин. пет заседания. Препоръчително е да се провежда едно заседание седмично.

На всяко заседание следва да присъстват координаторът на процеса, членовете на комисията и с решение на комисията ръководители на общински звена, за да предоставят исканата съгласно методиката информация.

На първото си заседание координаторът запознава членове на комисията с методиката и се взема решение от къде и как ще бъде набавена необходимата информация, кой и кога ще я представи на комисията.

На първото си заседание Комисията излиза с решение, в което се отбелязват:

- графикът за следващите заседания;
- принципите, които ще бъдат разгледани на всяко от тях;
- необходимите доказателствени документи, които следва да се представят;
- звената на общинска администрация, които следва да набавят исканите документи.

Решението се представя на кмета на общината и на председателя на общинския съвет, както и на ръководителите на общинските звена – за съдействие.

На следващи заседания (броят им следва да е мин. четири) членовете на комисията дискутират по въпросника и събраните данни и постигат консенсус относно отговорите, които предоставят за конкретните области на изследването. Идеята е на всяко заседание да бъдат разгледани критери-

ите по три принципа за добро управление.

При необходимост на набавяне на допълнителна информация, комисията определя как и кой ще набавя тази информация за следващото заседание.

На всяко заседание се води протокол, в който се отбелязва:

- кой присъства;
- дневен ред;
- разисквания;
- опис на представените доказателствени материали по всеки индикатор/въпрос съгласно изискванията на методиката;
- заключения;
- решения за следващото заседание.

Важни уточнения:

- Препоръчва се самооценката на прилагането на принципите на добро управление в българските общини да се извършва през месеците април и май, като се оценяват постиженията на предходната приключила календарна година.
- Под „публични услуги“ се разбират всички услуги, които се предоставят от общините на местно ниво с финансиране от общинския бюджет или със средства от държавния бюджет по делегирани дейности.
- Освен описаните в методиката доказателствени документи местната оценяваща комисия по своя преценка може да се ползва от други документи, съществуващи в общината, полезни за установяване на актуалното състояние на прилагането на принципите на добро управление.
- По теми и въпроси, информацията за които не е налична в доказателствените документи, членовете на комисията провеждат интервюта със служители в администрацията, за да набавят необходимата информация.

След като оценъчната комисия приключи своята работа, местният координатор обобщава данните във формата, зададен от методиката. Всяка

една от общините съобразно получените резултати, ще попадне в една от следните три групи:

- общини с много добро прилагане на принципите на добро управление;
- общини със задоволително прилагане на принципите на добро управление; и
- общини с незадоволително прилагане на принципите на добро управление.

4.5 ДЕЙНОСТ 5: ИЗГОТВЯНЕ НА ОПИСАТЕЛЕН АНАЛИЗ

Координаторът на Оценяващата комисия изготвя описателен анализ към обобщените данни, чиято цел е да улесни Националния омбудсман в

подготовката на препоръки за подобряване прилагането на принципите за добро управление на местно ниво.

Координаторът представя описателния анализ на Оценяващата комисия и той се приема с консенсус.

Това може да стане на последно, заключително заседание, или чрез съгласувателна процедура по е-поща.

4.6 ДЕЙНОСТ 6: ИЗГОТВЯНЕ НА ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКУМЕНТ

Координаторът изготвя окончателен документ с приложения, съвместяващ и систематизиращ всички получени данни и описателния анализ.

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ЕЛЕМЕНТИ НА ФИНАНСОВОТО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

1. Кодекс за поведение или етичен кодекс;
2. Система за наблюдение за прилагането на Етичния кодекс или Кодекса за поведение;
3. Механизъм за установяване и докладване на нарушенията на Етичния кодекс или Кодекса за поведение, предприемане на последващи мерки и запознаване на всички в организацията с предприетите мерки;
4. Подходяща структура на организацията, отразена в писмен акт, който да е на разположение на служителите;
5. Ясно и точно описание на функциите на структурите и звената;
6. Система за делегиране на правомощия, която да подпомага изпълнението на дейностите;
7. Подробни и ясни длъжностни характеристики, утвърдени от ръководителя и запознаване на всеки служител с неговата длъжностна характеристика;
8. Подходящи линии на докладване;
9. Политики, правила, процедури, съобразени със съответната нормативна уредба относно подбора, назначаването, оценката, обучението, определянето на възнаграждението и стимулирането на персонала;
10. Ясни критерии за подбор, оценка и повишаване на служителите;
11. Механизъм за санкциониране при нарушение на установените правила и процедури;
12. Включване на конкретни изискванията за компетентност, необходима за всяка длъжност, в длъжностните характеристики, които следва да бъдат връчени на служителите;
13. Извършване на периодични анализи относно изискващите се знания и умения за всяка длъжност, въз основа на които се разработват периодични планове за обучение на служителите;
14. Наличие на необходимата компетентност на лицата, заемащи ръководни длъжности, предвид задълженията и отговорностите им;
15. Осигуряване на възможности за развиване на необходимите знания и умения и на подходящи програми за обучение;
16. Утвърждаване на стратегия за управлението на риска, която се актуализира периодично (на всеки три години) или при настъпване на съществени промени в рисковата среда;
17. Информираност на служителите от организацията за приетата стратегия за управление на риска;
18. Ясно разделение на отговорностите по управление на риска, включително докладване за изпълнението им на ръководителя на организацията;
19. Избор на подход за идентифициране, оценяване и докладване на рисковете;
20. Определяне на срокове за идентифициране, оценяване и докладване на риска;
21. Анализирание и актуализиране на контролните дейности, намаляващи риска, най-малко веднъж годишно;
22. Документиране на процеса по управление на риска;
23. Организиране, изпълнение, документиране и докладване на мерките за предотвратяване на риска от измами и нередности, засягащи финансовите интереси на Европейските общности, пред компетентните органи;

24. Докладване на рисковете от извършване на нарушения на нормативните актове, уреждащи бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност;
25. Въвеждане на адекватни и ефективни контролни дейности, които ограничават рисковете в допустимите граници и са съобразени с очакваните ползи от тях и разходите по въвеждането и прилагането им;
26. Утвърждаване на писмени политики, правила и процедури, с които се регламентира извършването на основните контролни дейности в организацията;
27. Комбинирано прилагане на контролните дейности в съответствие с идентифицираните рискове и тяхната оценка;
28. Непрекъснато осъществяване на контролните дейности, преглед и докладване на резултатите от тях от началото на процесите до приключването им;
29. Актуализиране на контролите при въвеждане на нова дейност или процес и при промяна в средата;
30. Изпълнение на препоръките, дадени при вътрешен и външен одит, при извършени проверки от инспектората и др.;
31. Изграждане на информационна система, чрез която се идентифицира, събира и разпространява информация, позволяваща на всяко длъжностно лице в организацията да изпълнява задълженията си;
32. Информационната система да осигурява своевременно запознаване на служителите на организацията с точни и конкретни указания и разпоредения във връзка с техните задължения при осъществяването на вътрешния контрол;
33. Изграждане на ясни комуникационни системи в организацията;
34. Изграждане на система за отчетност, с която се определя кои служители от съответните йерархични нива в организацията какви отчети представят, в какви срокове и форми, вкл. при установяване на грешки, слабости, измами и нередности;
35. Осъществяване на редовни срещи между ръководителя на организацията, служителите и вътрешните одитори;
36. Изграждане на система за външна комуникация за всяка организация;
37. Утвърждаване на система за мониторинг на ФУК от ръководителя на организацията;
38. Периодично оценяване на състоянието на системите за ФУК;
39. Осигуряване на кратка линия за докладване на ръководителя на организацията за адекватността на системите за ФУК;
40. Получаването на навременна и уместна информация за констатираните недостатъци на системите за ФУК;
41. Утвърждаване на система за предприемане на коригиращи действия и докладване на резултатите от тях;
42. Инструкции и процедури за двоен подпис.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

ОЦЕНЪЧНИ ТАБЛИЦИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 1. ЧЕСТНО ПРОВЕЖДАНЕ, ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ И ОБЩЕСТВЕНО УЧАСТИЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗБОРИ, УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В УПРАВЛЕНИЕТО	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
1.1	Създадена ли е и функционира ли мониторингова група за ежегодно наблюдение (мониторинг) и актуализация на общинския план за развитие, в която са бъдат включени представители на всички сектори: публичен (община и държавни структури), частен и неправителствените организации?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки
1.2	В общината провежда ли се публично обсъждане на планираните годишни капиталови разходи с участието на граждани, техни предложения включват ли се в годишния план?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки
1.3	Създаден ли е функциониращ обществен/консултативен съвет в социалната сфера (интеграция на хора с увреждания, интеграция на роми, социално подпомагане, закрила на детето, младежи и др.), в който са включени представители на целевите групи?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки
1.4	Съществуват ли ясни правила за възможностите за участие на гражданите в работата на постоянните комисии към ОбС и в сесиите на ОбС и за реда на това участие, те популяризирани ли са, има ли граждани, които са се възползвали от тези възможности?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 1. ЧЕСТНО ПРОВЕЖДАНЕ, ПРЕДСТАВИТЕЛНОСТ И ОБЩЕСТВЕНО УЧАСТИЕ ПО ВРЕМЕ НА ИЗБОРИ, УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИТЕ В УПРАВЛЕНИЕТО	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
1.5	Общината подкрепя ли проекти на местни НПО, училища, читалища и/или граждански групи, реализирани на конкурсен принцип със средства от общинския бюджет?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
ОБЩО			ТОЧКИ
ВЪПРОС	ПРИНЦИП 2. ОТЗИВЧИВОСТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
2.1	Какви анкети за изследване мненията и предложенията на гражданите са правени във вашата администрация?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
2.2	Какво е работното време на общинската администрация?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
2.3	Какъв е процентът на просрочените преписки?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 2. ОТЗИВЧИВОСТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
2.4	Какъв процент от административните услуги, предоставяни от общинска администрация, са равно достъпни за гражданите от населените места на територията на общината?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки
2.5	Какви са реализираните форми за пряк контакт на гражданите с кмета на общината?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки
ОБЩО			ТОЧКИ
ВЪПРОС	ПРИНЦИП 3. ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
3.1	Какъв процент от заложените проекти за реализация в годишната програма на ОПР (има се предвид годината, предхождаща оценката) съответстват на времевия график за тяхното планирано изпълнение и постигнатите резултати отговорят на поставените цели?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки
3.2	Какъв процент от предоставяните публични услуги са обхванати от система за контрол и наблюдение?		0 точки
			1 точка
			2 точки
			3 точки

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 3. ЕФЕКТИВНОСТ И ЕФИКАСНОСТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
3.3	Какъв дял са допълнително привлечените средства по програми и проекти спрямо общия бюджет на общината?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
3.4	Какъв процент от препоръките от последния извършен одит от Сметна палата и други външни институции са изпълнени?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
3.5	Има ли актуален Общ устройствен план (ОУП)?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
			ОБЩО ТОЧКИ
ВЪПРОС	ПРИНЦИП 4. ОТКРИТОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
4.1	Обществеността има ли постоянен достъп до информация относно имената на общинските съветници и административния персонал, обслужващ ОБС, както и начин за връзка с тях?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 4. ОТКРИТОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
4.2	Има ли определено длъжностно лице от общинска администрация, което отговаря пряко за предоставянето на обществена информация, и публикувани ли са наименованието, адресът, телефонът и работното време на звеното в районна администрация, което отговаря за приемане на заявления за достъп до обществена информация?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
4.3	Присъстват ли представители на средствата за масова информация при отварянето на офертите по ЗОП?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
4.4	Прозрачно и по ясни критерии ли се разпределят субсидиите за читалищата на територията на общината (извън държавните субсидии)?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
4.5	Достъпни ли са актуални публични общински регистри и списъци		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
			ОБЩО ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
5.1	Какъв процент от решенията на ОбС са били отменени от съда като незаконосъобразни?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
5.2	Какъв процент от индивидуалните административни актове, издадени от кмета на общината, са отменени от съда и/или областния управител?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
5.3	Какъв процент от предвидените в законите стратегически или оперативни планови документи не са разработени и/или не се прилагат на местно ниво?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
5.4	Съществува ли разработена и приета от общински съвет процедура за освобождаване от плащането на такса за битови отпадъци в случаи, когато законът позволява това? Ако съществува, спазва ли се от изпълнителните органи?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
5.5	Общината разполага ли с правно-информационна система, която се актуализира своевременно и има разписана процедура за информиране на всички заинтересовани служители при промяна на нормативната уредба, отнасяща се до дейността им?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
ОБЩО			ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 6. ЕТИЧНО ПОВЕДЕНИЕ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
6.1	Приети ли са етични кодекси на общинските съветници и общинските служители във вашата община?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
6.2	Има ли във вашата община функциониращи вътрешни правила за провеждане на обществени поръчки?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
6.3	Има ли в общината разработена процедура за разкриване на конфликт на интереси съгласно Закона за предотвратяване и разкриване на конфликт на интереси?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
6.4	Какъв процент от постъпилите в общинската администрация сигнали за корупция са разгледани?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
6.5	Има ли във вашата община функциониращ Обществен съвет за добро управление и превенция и противодействие на корупцията?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
			ОБЩО ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 7. КОМПЕТЕНТНОСТ И КАПАЦИТЕТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
7.1	Какъв процент от служителите, преминали през различни форми на обучение, подобряват своята квалификация и компетентност при извършване на преките си служебни задължения?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
7.2	Какъв процент от служителите в администрацията изпълняват поставените им задачи качествено и в установения срок?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
7.3	Какъв е процентът на текучество на млади кадри (до 35 години)?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
7.4	Има ли функционираща система за мотивация на служителите в администрацията?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
7.5	Какъв процент от администрацията (кметове на кметства, експерти, началници на отдели, директори на дирекции, управленския екип на общината) е обхванат от програми за обучение?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
			ОБЩО ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 8. ИНОВАЦИИ И ОТВОРЕНОСТ ЗА ПРОМЕНИ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
8.1	В каква степен общината прилага нови и модерни подходи за организация на процесите в администрацията?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
8.2	Какъв дял от номенклатурата на административните услуги може да бъде предоставян по електронен път?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
8.3	Какви пилотни проекти, инициативи и дейности е стартирала и изпълнила общината?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
8.4	Участва ли общината в партньорства?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
8.5	Има ли въведени нови подходи (механизми) за предоставяне на информация и услуги на гражданите и за събиране на обратна връзка?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
			ОБЩО ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 9. УСТОЙЧИВОСТ И ДЪЛГОСРОЧНА ОРИЕНТАЦИЯ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
9.1	До каква степен младите хора участват във формулирането на местни политики?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
9.2	Какъв процент от сградите общинска собственост са санирани или са планирани за саниране през следващите две години?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
9.3	Има ли разработена и приета общинска програма за опазване на околната среда?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
9.4	Използват ли се алтернативни източници на енергия?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
9.5	Поет ли е общински дълг, чието обслужване е необосновано дългосрочно и обременява бъдещите поколения?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
ОБЩО			ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 10. СТАБИЛНО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
10.1	Какъв е делът на просрочените задължения (над 60 дни от възникване на задължението за плащане) от общия бюджет на общината към 31 декември на последната отчетена година?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
10.2	Какъв процент от задължителните елементи на СФУК, съгласно методическите насоки на МФ, са внедрени във вашата община?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
10.3	Какъв е процентът от общия бюджет на начислените през последната отчетена година собствени приходи (вкл. местни данъци и такси), които не са събрани към 31 декември на оценяваната година?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
10.4	Вашата община участва ли в схема за споделяне на разходи по предоставянето на публични услуги с друга(и) община(и) и частни партньори?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
10.5	При определянето цената на публичните услуги съобразява ли се общината с нормативно изискуемите условия, съгласно ЗМСМА и ЗМДТ, и с удовлетвореността на гражданите от предоставяната услуга в предходен период?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
			ОБЩО ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 11. ЧОВЕШКИ ПРАВА, КУЛТУРНО РАЗНООБРАЗИЕ И СОЦИАЛНО ЕДИНСТВО	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
11.1	Какъв процент от капиталовите разходи от бюджета на общината са вложени в обекти в населени места извън общинския център?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
11.2	Какъв дял от служителите в общинската администрация са представители на хора със специфични потребности или на малцинства?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
11.3	Има ли в културния календар на общината празници, които да популяризират местното културно наследство?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
11.4	Официалният сайт на общината покрива ли изискванията за предоставяне на информация на хората със зрителни увреждания по достъпен начин?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
11.5	Осигурен ли е достъп за хора със специфични потребности до административната/ите сграда/и на общината?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
ОБЩО			ТОЧКИ

ВЪПРОС	ПРИНЦИП 12. ОТЧЕТНОСТ	ДОКАЗАНО АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ (ОПИШЕТЕ КОНСТАТАЦИЯТА)	ТОЧКИ
12.1	Колко често кметът на общината и общинските съветници провеждат срещи с гражданите (в общинския център и съставни кметства), на които правят отчет за изпълнение на законовите си задължения и на поети ангажименти?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
12.2	Налична ли е на сайта/информационните табла на общината информация за текущи и приключени проекти на общината с описание на планираните/изпълнените дейности, техния бюджет, изпълнителите на проектите и постигнатите резултати?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
12.3	Създаден ли е и поддържа ли се в актуален вид регистър на обществените поръчки на територията на общината?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
12.4	Успява ли общината да мобилизира граждански интерес при провеждането на обществени обсъждания и под какви форми?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
12.5	Отчитат ли се ръководните органи на търговски дружества с общинско участие пред органа на местното самоуправление и дали резултатите от тяхната дейност се оповестяват пред обществеността?		0 точки 1 точка 2 точки 3 точки
			ОБЩО ТОЧКИ

ОБЩА ОЦЕНКА

ПРИНЦИП	ТОЧКИ	ПРИНЦИП	ТОЧКИ
1	Честно провеждане, представителност и обществено участие по време на избори, участие на гражданите в управлението	7	Компетентност и капацитет
2	Отзивчивост	8	Иновации и отвореност за промени
3	Ефикасност и ефективност	9	Устойчивост и дългосрочна ориентация
4	Откритост и прозрачност	10	Стабилно финансово управление
5	Върховенство на закона	11	Човешки права, културно разнообразие и социално единство
6	Етично поведение	12	Отчетност
ОБЩА ОЦЕНКА			

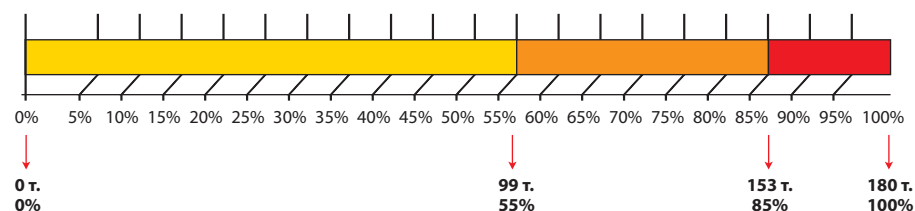
Максималната стойност, която може да бъде получена, е 180 точки.
(12 принципа x 5 индикатора x 3 точки = максимална стойност)

Всяка община, съобразно получените резултати, попада в една от следните три групи:

- общини с много добро прилагане на принципите на добро управление – над 85% от максималната оценка (от 153 до 180 точки);
- общини със задоволително прилагане на принципите на добро управление; - между 55% и 85% (между 100 и 152 точки)
- общини с незадоволително прилагане на принципите на добро управление – под 55% от максималните точки (под 99 точки).

За общините – изключения по Индикатор/Въпрос 11.1. точките са съответно 150-177; 97-149 и под 96 точки.

Отбележете мястото на Вашата община:
(отбележете съответното място в скалата)

ОБЩИНА

СЪСТАВ НА ОБЩЕСТВЕНО ЕКСПЕРТНА ГРУПА

1	_____	подпис _____
2	_____	подпис _____
3	_____	подпис _____
4	_____	подпис _____
5	_____	подпис _____
6	_____	подпис _____
7	_____	подпис _____
8	_____	подпис _____
9	_____	подпис _____
10	_____	подпис _____